

ABONAMENTUL

Pe un an 24 Cor.
 Pe jumătate an 12
 Pe 1 lună 2
 Nrul de Duminică pe un an 4 Cor.
 Pentru România și America 10 Cor.
 Pentru România și străinătate nrul de zi pe an 40 franci.

TRIBUNA

REDACTIA și ADMINISTRATIA
 Deák Ferenc-utca nr. 20.

INSERTIUNILE se primesc la admn-
 nistrație.

Manuscripte nu se inapoiază.

Telefon pentru oraș și comitat 502

Corb alb.

(R.) Dacă s'ar mărturisi ca buni creștini, fiecare dintre inspectorii școlari maghiari ar recunoaște zădărnicia muncii costisitoare a maghiarizării cu ajutorul școalelor de stat. O experiență de treizeci ani stă ca mărturie, și în același timp ca un rechisitor, în fața curentului șovinist dominant...

Ce rost ar mai avea însă atunci »apostolii« maghiarizării și cum nevrednicii, lenesii, perversii și tot felul de netiebnici ar mai putea ajunge la merite patriotice și funcțiuni bine plătite, dacă s'ar recunoaște odată șarlatania ce se face, pe banii țării, de atâția ani în comptul naționalităților și prostind opinia publică maghiară?

Iată de ce trebuie să se facă tapaj mare și să se trîmbițeze ca un succes al acțiunii de maghiarizare când în vre-o școală de a naționalităților elevii spun pe unghurește că scaunul are patru picioare, iată de ce trebuie să fie premiat învățătorul confesional care cântă cu elevii imnul maghiar, iată de ce pela sfârșitul anului școlar ziarele maghiare sunt pline cu dări de seama despre »succesele îmbucurătoare ale activității maghiarizatoare« a șarlatanilor de toată categoria.

Curajoși ori onești, cari să vină și să spună, că toate acestea sunt o înșelătorie ordinară, nu se află.

În tot cazul e corb alb »patriotul« care își ia îndrăzneala să spună adevărul. Iar după ce l'a spus, iute ajunge excomunicat din ceata »adevăraților patrioți«.

Un astfel de corb alb este vechiul profesor și director școlar Rombauer Emil, despre conferința căruia am scris deja. Și-a mărturisit experiența unui pătrar de veac. Ca profesor la Brașov, a ajuns să se convingă despre zădărnicia goanei nebune pe care o dau guvernele cu scop să maghiarizeze naționalitățile.

Mărturisește, cu alte cuvinte, falimentul politicii de stat a guvernărilor dela 1879 încoaci.

Și-a găsit însă beleaua! Dr. Jancsó Benedek, acest Cerber al politicii naționale maghiare și campion al imperialismului maghiar, îl face cu ouă și cu oțăt în »Budapesti Hirlap« de Duminică. »Magyar Nemzet« d'asemeni îi administrează o săpuneală, s'o țină minte. Bietul Rombauer, luat între focuri, se și simte silit să răspundă în »Az Ujság« de azi.

E interesant cum Jancsó vrea să-l strângă cu ușa... Cum, întreabă el, a dat faliment politica de maghiarizare prin școale când în patruzeci de ani capitala noastră din germană (adică jidovită) ce eră, a devenit maghiară?... Ori a dat faliment politica asta când se știe, că și la Brașov numărul maghiarilor a crescut, iar cei mai strașnici na-

ționaliști maghiari au răsărit tocmai prin provincii locuite de naționalități?...!

Dar cine a strigat contra politicii de stat maghiare pentru că a căutat ca pe numărșii ovrei din capitală să-i învețe — unghurește? Și mai ales ce procopseală este asta pentru țară?

Nu așa se pune apoi chestia nici la frontieră: n'ar avea nimeni de zis dacă jumătate Seghedin ori Dobrițin s'ar așeză pe la frontieră, la Brașov, Sibiiu, Orșova etc. etc. Politica de maghiarizare din trecut și chiar cea actuală, cum a purces însă?

Așa, că a îngrămădit în punctele zise »expuse« (printre naționalități) o grămadă de slujbași, susținuți acolo din budgetul statului, va să zică și din banii contribuabililor români, germani, sârbi, slovaci etc. Asta nu poate fi politică de stat, ci e imoralitate!

Tot așa, să nu se mândrească dl Jancsó cu naționalistii maghiari iviți printre naționalități, căci întreagă activitatea acestora nu e decât o escrocherie: escrochează credulitatea obștei maghiare, pozând ca pioneri ai maghiarismului și afectând un zel care nu se manifestă decât la — banchețe, și escrochează toate guvernele pe rând.

Ceeace în deosebi nu poate iertă dl Jancsó lui Rombauer e că — ar fi mânat apa pe moara — românilor, vorbind de siluirile cu limba maghiară și propunând ca unghurești să învețe și ei limba naționalității în mijlocul căreia trăiesc — ori zicem noi: în mijlocul și din sudoarea cărora se hrănesc atâția inși, ca slujbași!

Cum, exclamă indignat dl Jancsó: unghurești să se prefacă în dicționar a zece limbi? Ne mirăm că dl Jancsó, om cult, argumentează în felul acesta... Cum adică: satul, cercul ori întreg comitatul locuit de români ori alte naționalități, să învețe unghurește pentru că slujbașul unghurești venit acolo la traiu bun, să știe a se înțelege cu cei față de cari ar avea multe îndatoriri? Nu e mai natural și mai drept — așa dispune și legea, așa a făgăduit și Wekerle — ca slujbașii să învețe limba poporului în mijlocul căreia trăiesc?

Este dar »ingrijitor, trist și condamabil« — dle Jancsó, — nu faptul că un director școlar scrie astfel de lucruri, ci împrejurarea, că un bărbat de școală rezonabil, cum este Rombauer este luat la țintă de bărbații și presa care ar fi datoare să-i sară în apărare și să-l ajute a lumina țara și a desmeteci pe atâția zăpăciți de gogoășele administrate lor în numele — »ideii«.

Ce spune adecă Rombauer? Un adevăr pe care nu-l poate tăgădui nimeni în țara asta.

A zis în conferință și scrie acum în »Az Ujság« următoarele:

»Iar rezultatul ajuns este, că deși pe elevii români, cu prețul unei munci oboșitoare și în detrimentul elevilor maghiari i-am învățat unghurește, să-i creștem maghiari n'am reușit, pentru că ieșind ei în viață, au intrat iar în serviciul tendențelor naționaliste, și acum ce au primit însușindu-și limba și cultura maghiară, au întors-o împotriva noastră.

»...bărbații conducători ai partidelor naționaliste, fără excepție, sunt ieșiți din școli secundare maghiare, de sub mâinile celor mai patriotice corporațiuni profesoriale. Școala nu a putut deci să mijlocească decât numai cunoștința limbii maghiare, tendența de desnaționalizare a lor, cea mai importantă parte a lucrării, a rămas fără rezultat. Școala nu e în stare să învingă tendențele și efectele contrare ale familiei și societății«.

Ceeace susținem și noi și a scris, acum vre-o patru ani, și Bartha Miklós, cel mai șovinist publicist maghiar, care judecând — într'un moment de sinceritate — ca Rombauer, scrisese și el, ca unghurești să nu forțeze printre naționalități învățarea limbii maghiare, ci să se mulțumească dacă pot deșteptă în noi sentimente de simpatie... Ceeace, bine înțeles, cu politica lui Apponyi nu se va ajunge niciodată!

Rombauer a pățit-o însă, conform proverbului maghiar: »Szólj igazat s betörök a fejedet!«... L'au luat la goană, pentru că a spus adevărul!... Vor în felul acesta să terorizeze, ca în viitor să nu se mai afle astfel de corb alb, ori mai bine: îndrăzneț, care să strice calculii cetei șarlatanilor speculanți ai neștiinței, credulității și sentimentului național unghureșc. Și nu este eschis, ci foarte probabil, că Rombauer se va și căi de îndrăzneala sa și pentru viitor va adopta principiul: »Ne szólj szám, nem fáj fejem«, căci, la urma urmelor, omul cuminte nu-și poate prinde mintea cu nebunii.

O convorbire care n'a putut să aibă loc, s'a publicat în »Függetlenség« dela Rusaliile catolice. Redactorul numitului ziar pune în sarcina P. S. S. Episcopului Aradului cuvinte pe cari n'a putut să le rostească.

N'am întrebat pe P. S. Sa, nici i-am cerut autorizarea pentru a desmîți, ar fi însă a ne îndoi de tactul și bunul simț al P. S. Sale dacă am admite, că P. S. Sa s'a exprimat despre mergerea la Tron a prelaților români așa cum scrie organul kossuthist. Nu e cu puțință ca un prelat să bagatelizeze o hotărîre adusă unanim sub prezidiul său, ci avem a face cu o mistificare pe care numitul ziar a comis-o de dorul senzațiunii și pentru a mai da nutremânt kossuthismului decadent.

Pentru jubileul de încoronare se fac mari pregătiri. Guvernul va prezenta

Pentru castele, vile, sanatoare, spitale, hoteluri, fabrici, laboratoare, gări, casarme, biserici, școale, comune și orașe mici, cea mai ieftină iluminare e ceea-ce se poate face cu gazul Benoid. Flacăra ce corăspunde la 50 lumini costă pe oră numai 1-6 filleri.

Telefon 561.

Telefon 561.

Magyar Benoid-ğáz
Részvénytársaság.

Arad, Pécskai-ut 13/14.

Fără acitelin! Ori ce primejdie eschisă! Cea mai simplă manuară! Epistole de recunoștință din patrie și străinătate. Patente din patrie și străinătate. Nenumărate premieri. Cei interesați primesc deslușiri detaliate. Prospect gratuit, fără nici un contract.

deja săptămâna aceasta proiectul de lege, prin care se va înartacula jubileul. Medalia de aur, care se bate la Kormöcbánya, se va distribui la 8 Iunie. Regele va da agrafieri deosebite din acest prilej și multe distincțiuni. Vor fi numiți consilieri intimi ministrii: Kossuth, Günther și Iosipoviciu, Justh, președintele camerei și secretarii de stat Popoviciu dela finanțe și Sztérényi de la comerț. La jubileu vor lua parte și ministrii comuni: Aehrenthal, Burian și Schönaich. De asemenea și prințul moștenitor va fi de față la serbările jubileului.

Transacțiunea. Ziarul »Fremdenblatt« ocupându-se în numărul său de Rusalii cu transacțiunea, rezumă năzuințele austriace în următoarele trei puncte: *unitatea economică* trebuie asigurată deja de acum față cu statele străine și pe timpul după împlinirea celor zece ani, *notele de bancă comune* trebuie susținute și pe mai departe, iar *cvota* trebuie pusă pe baze mai temeinice.

Ministrul croat, Iosipoviciu, a fost primit ieri în audiență la regele. Audiența nu și-a cerut-o ministrul, ci el a fost invitat din partea Majestății Sale Duminecă, ca să-și câștige informațiuni cu privire la tratativele dintre guvern și croați și cu privire la punctul de vedere croat. În urma acestei audiențe, scriu ziarele maghiare, poziția ministrului croat s'a întărit.

Din România.

Deținerea reconfirmată. Tribunalul din Giurgiu a reconfirmat decizia prin care d-nii V. Kogălniceanu și Valescu sunt ținuți în arest preventiv pentru amestec în răscoala țărănească.

Societatea »Carpații« a serbat a 59-a aniversare a memorabilei adunări dela 3 Maiu 1848, pe câmpia Blajului, când s'au proclamat drepturile națiunii române. Au toastat d-nii: O. Iosif, fost director al școalelor române din Brașov, Tețu, președintele societății Beju, I. Mihalcea, M. Boeru, Chr. Goga, I. Popescu, profesor I. Scurtu, I. Droc-Baboeanu, d-na Aurelia Pipoșiu, care a mișcat puternic întreaga asistență. Cea mai caldă însuflețire a dominat în tot timpul.

În același timp societatea »Carpații« și-a serbat

torit, anul acesta și jubileul unui pătrar de veac, al existenței sale.

Cu această solemnă ocazie, vrednicii ei fondatori, au găsit patriotic să propage mai departe ideile naționaliste, care i-au călăuzit până acum, sub același steag.

M. S. Regele la școala de artilerie și geniu. Sâmbătă dimineața la ora 10, M. S. Regele a inspectat școala de aplicație a ofițerilor de pe lângă această școală.

Tot interiorul școlii a fost frumos pavoazat cu steaguri tricolore și ghirlande de lauri.

M. S. Regele, a sosit la ora 10 precis, în trăsură deschisă, fiind însoțit de dl maior aghiotant Torocanu.

Majestatea Sa a fost primit de A. S. R. Principele Ferdinand și de d-nii general Averescu, lt-colonel D. Rujinsky, comandantul școlii precum și mai mulți ofițeri superiori, printre cari am remarcat pe d-nii general Crainiceanu, șeful marelui stat-major; dl general Mavrocordat, dl general Gheorghiu, comandantul pieței; dl general Boțeanu, comandantul cetății București, etc.

Muzica reg. 10 de artilerie, de sub conducerea dlui locotenent G. Ionescu, a întonat Imnul Regal.

Imediat ce s'au făcut primele prezentări, M. S. Regele a trecut la inspecția ofițerilor și a elevilor școlii.

S'a făcut întâiu instrucția pe jos a elevilor, urmată de defilare, care a reușit foarte bine.

S'au început apoi exercițiile la tunuri, cari de asemenea s'au executat foarte bine.

După aceea s'au făcut exerciții la aparatele de gimnastică, exerciții de călărie, executate de ofițerii-elevi ai școlii de aplicație, precum și de elevii școlii militare.

Apoi Majestatea Sa, împreună cu A. S. R., au vizitat în urmă grajdurile și apoi au intrat în sălile de cursuri, punând diferite întrebări ofițerilor și elevilor, de ale căror răspunsuri au rămas cu totul mulțumiți.

Majestatea Sa Regele a vizitat în urmă biblioteca școlii, a asistat la o producțiune de cântece și dansuri executate de elevi, a vizitat localul și a gustat apoi din hrana ofițerilor și a elevilor.

M. S. Regele a mulțumit comandantului școlii de modul cum conduce școala.

Suveranul a părăsit școala la orele 12 și jumătate, reîntorcându-se la Palatul Regal.

A. S. Regală a mulțumit asemenea domnului comandant al școlii și a plecat la Palatul Cotroceni.

FOIȚA ORIGINALĂ A »TRIBUNEI«.

„La donna e mobile...“

— Nuvelă. —

De Horia Petra-Petrescu.

(Urmare și fine).

Am așteptat-o înaintea magazinului de modă. A trebuit să mă plimb pe dinaintea galantarului aproape trei sferturi de oră. O modistă crezuse deja că-i fac curte la nemurire și-mi aruncă niște ochi amorezați. Gardistul — după ce mă învărtisem de vre-o treizeci de ori pe lângă el — mă luase la ochi. Am văzut și o înmormântare trecând pe acolo, un șir nesfârșit de trăsuri și coroane de flori, o avere întreagă șezată pe patru trăsuri. Am cetit de vre-o zece ori firma magazinului și aceluși »maison de modes« în litere mari, aurite. Și totuși simțământul, că în proximal moment poate să apară ea, veselă și dragălașe, cu pachetul subsuoară, cu râsul răsfățat pe buze îmi dedea fiori de emoție. Îmi venea să râd, să râd ca un copil de bucurie.

Și odată, când mă învărteam în călcâi la colțu străzii, aud lângă mine un râs argințiu. Eră ea.

— »M-ai așteptat mult? Te-am văzut cum așteptai; dar m'am gândit să te mai las nițel. Modista aveă o grămadă de nouități«. Și văzându-mă că mă silesc să mă arăt puțințel supărat, »ei lasă. Te-oiu împacă eu...« Și mi-se apropie cu un gest rezolut, de pisică, dându-și capul înainte, sglobie, cu ochii plini de o veselie îngerească, voind să mă sărute pe gură. Ce-i pasă ei de lumea, care

ne înconjoară!? A trebuit să fac un gest negativ — pe lângă toată pofta mea de-a o topi în sărutări — ca să se domolească în asaltul ei.

Mi-a luat brațul, și-a vârât mâneca dreaptă sub el și cu ciripitul ei de rândunică, — am început să cutreierăm stradele necunoscute. Așa înainte — numai înainte. Într'un colț de stradă ne-am oprit.

Am cumpărat un săculeț de castane fripte dela băiatul, care-și încălzeă vârful degetelor în dogoreala focului.

Am început să mâncăm pe stradă râzând, aruncând cojile după trecători ca niște copii răsfățați.

— »Mi-e foame, îmi zise într'un târziu Adina... O pară electrică mare — se înserase — lasă să cetim firma unui restaurant. Am intrat de braț.

Abia vre-o câteva persoane în întreg restaurantul. Un pavilion de sticlă, mare, luminat slab.

Ne-am așezat într'un colț, ca să fim numai noi. I-am desbrăcat mânușile, jacheta și am comandat cina.

Stângăcia mea îi făcea haz nespus. Când am fost lângă olaltă față 'n față nu m'am putut reține să nu-i spun:

— »Sunt vrednic de atâta bucurie?«

Ea a râs. Un râs sglobiu, plin de vrajă.

Întreagă cina am fost ochi în ochi. O îmbrătură și o privire. Ne descopeream din ce în ce taine mai ascunse.

După câțva timp au venit și lăutarii. Vre-o 10 tineri își petreceau în colțul vecin, care abia se distingeă. Lăutarii începură să cânte: valsuri vienezze dulci, molatece, adormitoare. Privirile noastre se pierdeau.

— I-am povestit de viața mea, de visurile mele,

Intrunirea liberală din Brăila. Brăila, 5 Maiu. — La orele 4 și jum. a avut loc în sala »Paradis« o mare intrunire.

Prezidează d. Iancu Triandafil care salută pe dnii Dimitrie Sturdza, Ionel Brătianu și Gh. Panu, în numele cetățenilor brăileni.

Dl Dimitrie Sturdza luând cuvântul spune că a venit la Brăila unde întotdeauna se simte bine, ca să se consulte cu brăilenii al căror reprezentant a fost și altă dată în parlament asupra apropiatelor alegeri legislative.

Dl Sturdza spune că prima preocupare a guvernului este aceea de a așigura temeinic rostul statului român. Să nu lucrăm astăzi într'un fel și mâine într'altfel. Trebuie să avem garanția stabilității în toate manifestațiile statului.

E nevoe de o bună gospodărie în viața noastră publică, fiindcă așa cum stăm acum nu stăm bine de loc.

Stabilitate și buna rânduială au fost în decursul celor 12 ani de guvern liberal al cărui principal factor a fost Ioan Brătianu.

Să revenim dar în felul de guvernare al acestui mare partid al țării.

Să administrăm în așa fel tezaurul public încât în fiecare an să putem realiza însemnatele excedente bugetare. Excedentele acestea să nu le stoarcem însă din sudoarea poporului pe care să-l împovăram cu impozite, așa cum au făcut conservatorii, ci din economii, pe cari le vom ști să le facem.

În timpul lui Ioan Brătianu, finanțele țării au fost puse în bună rânduială.

Rezultatul a fost că guvernele conservatoare au beneficiat timp de 6 ani de excedentele realizate de guvernul liberal.

Mai departe dl Sturdza arată superioritatea liberalilor asupra conservatorilor în materie economică. Prin urmare problema care se ridică înaintea noastră este aceasta: Nu este permis nici unui guvern de a face cheltuieli inutile și grija tuturor să fie aceea de a asigura mersul normal în materie economică. Ca să putem propăși ca națiune e nevoe de stabilitate în lucrările bune. Să știm să limităm cheltuielile și să ne depărtăm de maximul bugetar care ne-a preocupat așa frumoase excedente.

Ca să asigurăm bunul mers al statului avem nevoe de școală, justiție bună și o administrație care să-și cunoască datoriile. E nevoe ca justiția să fie permanentă. Cred că este un mare program acesta dacă ne angajăm să asigurăm bunul mers al finanțelor, al școlii și al justiției.

Mai este încă o chestiune mare, aceea a regulării traiului țărănilor. Dacă noi spunem că țara românească are o populație de 6 milioane, țărăni reprezintă cel puțin 5 milioane.

de planurile pentru viitor. I-am spus cât de mult doream un ceas ca ăsta.

Ea râdea privindu-mă. Și râsul ei îmi părea acum o enigmă, pe care căutam să o desleg.

Eram stângăciu — prima bătaie de cap cu râsul unei femei!

Deodată am întrebat-o:

— »Cine a fost bătrânul de atunci seara?«

Ea contenise din râs. Fața-i primise o expresie serioasă,

— »Un prieten de al meu... Da un prieten«, și atunci în privirea, care o stăpâneă, cred că am cetit o pagină din viața ei. O vedeam în brațele lui, cu fața acoperită de soare.

— »O, lasă, de ce-mi vorbești de asta? Să fim veseli. Vezi, ăsta-i lucrul cel mai cu minte. Care-i filozofia vieții? Trăiește-ți viața! Și mai cu seamă noi? Cum să trăim altfel?«

Eu devenisem serios.

— »Nu vezi așa nu-mi plăci... Auzi muzică? Auzi? Avem numai o viață. Numai o viață. De ce să ne închidem să ne încătușăm sufletul? En avant? En avant! și ciocnii din pahare.

Nu ne privea nimeni.

M'am aplecat și i-am mușcat vârful degetului. En m'a bătut cu mânușa peste obraz. Veselia ne-a revenit.

Când se plătim s'a codit puțințel. M'a lăsat să plătesc, am apucat-o de braț și am ieșit.

Erau vre-o câteva trepte până la stradă, îmbrăcate în întuneric. Ca sub o zguduire electrică am apucat-o în brațe și am sărutat-o. Ea s'a lăsat în brațele mele. La fiecare treaptă altă sărutare focoasă, pătimașe, desferată...

E nevoie dar ca și țărani să aibă un trai mai omenesc. Un asemenea trai e cert că nu are acum.

Dl Carp spune să dăm țăranilor justiție și administrație. Și atunci starea lui se va îndrepta. Nu tăgăduesc, că el susține un mare adevăr. Dar e nevoie în primul rând să se desființeze trusturile arendașești, să se îndulcească invidiile dintre proprietari și țărani pentru a face din țaranul român un cetățean conștient, care să nu atârne de capriciul unuia sau altuia.

Dl Sturdza termină cu următoarele cuvinte: justiție, școală, finanțele țării, îmbunătățirea stării țăranului, toate acestea vor preocupa guvernul în gradul cel mai înalt și ele sunt principalele deziderate ale programului său de guvern.

Dl Leonte Moldovan aduce elogii dlor Dimitrie Sturdza și Ionel Brătianu. Dacă guvernul liberal — spune oratorul, — va rezolva problema țărănească, își va îndeplini cea mai sfântă datorie, iar viitorul țării românești va fi asigurat.

Dl Gh. Panu spune că va face o mică analiză psihologică a adversarilor.

Combate fuziunea și spune că ea îi face impresia unor negustori falși cari își schimbă firma spre a putea continua în voie operațiunile. Dl Panu încheie discursul său spunând că fuziunea n'are altă tendință decât aceea de a împiedeca guvernul liberal în acțiunea sa, care tinde să emancipeze economic și politic populația noastră rurală.

Dl Chicoreanu, fost junimist, explică motivul pentru care a intrat în partidul liberal. Spune că partidul conservator în actuala lui formațiune s'a prefăcut într'un partid reacționar ale căror principii nu te poate împărtăși.

Dl Ionel Brătianu: La 1877 când o mare vijelie politică se abătuse asupra țării, partidul conservator care n'a putut să facă față împrejurărilor a trebuit să se retragă pentru a face loc partidului liberal. Anul 1901 a rezervat partidului liberal aceeași grea sarcină.

A moștenit situația nenorocită dela guvernul conservator și au trebuit eforturi colosale pentru a readuce ordinea și asigura bunul mers al statului.

De astă dată împrejurări identice ne-au adus la putere. Prima necesitate este aceea de a face ca luptele politice dintre partide să nu se transforme într'un războiu civil.

Și fiindcă odinioară dl Sturdza și Panu au vorbit de chestia țărănească, trebuie să adaug că nu există în lume un serviciu mai rău ce s'ar putea aduce marelui proprietar decât acela de a se infiltra ideea că interesele ei nu atârna de buna stare a țărănimii.

Credem necesar de a ne strânge toate forțele

pentru a îndrepta starea țăranului. Statul nu este numai în drept să intervină în relațiunile între proprietar și muncitori, dar are chiar datoria de a interveni când e vorba de primejdia în care se află țara.

Dl Brătianu atacă apoi cu vehemență pe toți acei cari au luat hotărârea de a se împotrivi cu înverșunare tendințelor partidului liberal de îmbunătățirea soartei păturei țărănești și termină cu declarațiunea că deoarece guvernul liberal e ferm convins că opera ce voiește să o aducă la îndeplinire e bună și decisivă, el va lua măsuri energice ca să zădărnicească orice acțiune de paralizare a acestei opere.

Congresul medicilor. Al XI congres general al medicilor din țară se va ține, după cum am anunțat, în Capitală în zilele de 11, 12 și 13 Maiu, și în localul institutului de bacteriologie și anatomie patologică de pe cheiul Dâmboviței.

Ordinea de zi a congresului va fi:

Ziua I:

Întâia ședință Vineri, 11 Maiu, la orele 2 d. a. deschiderea congresului de către președintele asociației, asistat de întregul comitet.

Al doilea: darea de seamă asupra lucrărilor comitetului central, făcută de dl doctor Gheorghian, secretarul general al asociației.

Al treilea: raportul general asupra gestiunii financiare, pe care-l va citi dl doctor Drugescu casierul central al societății.

Al patrulea: alegerea biuroului.

Al cincilea: alegerea comisiei pentru unificarea gestiunii.

Al șaselea: raportul dlui dr. Sion asupra infirmeriei rurale.

Seara la orele 9, recepție la dl profesor dr. Babeș.

Ziua II:

Ședința se va ține la orele 2 d. a.

La ordinea zilei 1) Raportul comisiei pentru verificarea gestiunii.

2. Raportul asupra situației medicilor primari de județe, întocmit de dnii profesori Manolescu și V. Babeș.

3. Alegerea comitetului central.

Ziua III:

La ordinea zilei:

Remunerarea corpului medical: raportori dnii doctorii Burghilea și Stamatiu, și măsurile moderne pentru combaterea febrei tifoide și a boalelor similare, raportor fiind dl profesor Babeș.

Sinodul a ținut Luni ședință sub președinția mitropolitului primat,

în această ședință s'au distribuit membrilor Sinodului diplome, cari conțin tipărite cuvintele

spuse de mitropolitul primat regelui, în anul trecut, cu ocazia sfințirii marelui mir.

S'au admis după aceea mai multe cereri de călugări și s'a luat dispoziția ca anul acesta să se permită laicilor de a sta vara la mănăstiri, cu condițiunea de a avea purtări bune și de a face diferite daruri mănăstirii unde vor sta.

E de observat că anul acesta Sinodul a primit foarte multe cereri pentru călugărire.

Serbarea dela Ateneu. — Societățile de gimnastică »Apărătorii Patriei« și »Soc. populară de gimnastică,« de sub președinția dlui Cristu S. Negoescu, cunoscutul profesor și fost actor al casei școalelor, au dat Duminecă la Ateneu, sub patronajul și prezența principelui Carol, o frumoasă serbare.

Serbarea s'a început printr'o conferință ținută de dl Cristu S. Negoescu tratând despre rolul educațiunii fizice.

Dsa a arătat între altele insuficiențele învățământului nostru în ce privește educațiunea fizică a tinerimii și a făcut o paralelă între educația fizică a bulgarilor și cea a noastră.

Au urmat apoi dansuri naționale, lupte franceze, exerciții de gimnastică, etc.

Toate acestea cu măiestrie executate de membrii celor două societăți, sub conducerea măestrilor N. Velescu și N. Badescu.

Atât principele Carol, cât și numărul public care a asistat, au răsplătit prin repetate aplauze pe organizatorii acestei serbări.

Cancelarul Aehrenthal la Berlin.

Importanța politică și economică a acestei vizite.

Profesorul Delbrück a publicat în »Neue Freie Presse«, cu ocazia vizitei cancelarului austro-ungar Aehrenthal la Berlin, un articol ce se deosebește simțitor, în ce privește părerile asupra ei, de comentariile făcute de presa din Germania.

Istoricului german pare a nu-i ajunge faptul că alianța s'a dovedit a fi un scut puternic pentru propășirea și pentru interesele vitale ale imperiilor aliate, că ea garantează și pentru viitor acest scut, și că, de aceea, amândouă părțile sunt hotărâte a stăruî în politica de alianță. El mai caută motive speciale cari îndreptătesc întru câva politica de alianță a Germaniei, iar pe a Austro-Ungariei ar explica-o printr'o necesitate constrângătoare. Astfel ajunge la stabilirea unei identități cu totul speciale de interese pe terenul economic. Spune că Germania trebuie să urmeze o politică de expansiune și în acest scop caută să-și îndrepte privirile spre Orientul apropiat,

Când am ajuns la lumină ne țineam îmbrățișați. Un suspin lung izbucnea din pieptul ei.

Și-am apucat stradele întunecate de-a lungul...

Ianuarie.

N'am putut dormi de loc. Pleoapele nu mi-se închid. Adina îmi este pururi înaintea ochilor.

Azi, la 2, am bătut din nou la ușa ei. Servitoarea mi-a spus, că nu e acasă. Am așteptat-o la teatru, după reprezentație mi-s'a spus, că astăzi a lipsit. Nu-mi pot explica ce e cauza.

Ianuarie.

Două zile de când n'am văzut-o. Nu dă nici un semn de viață. Când mă gândesc că n'am văzut-o și poate nu o să văd încă câteva zile mi-se năruie casa pe mine.

Ianuarie.

N'am văzut-o nici astăzi. Servitoarea îmi spune că s'a dus la țară. La țară, în Ianuarie?

Trebuie că este ceva la mijloc. Dar ce?

Ianuarie.

În sfârșit bănuiala mi-s'a împlinit: Ea e acasă. Am prins pe bătrân când urcă cu un buchet de flori în mână treptele. Și m'a privit cu aceiași ochi mari, scrutători, de polip. Imi venea să-i strig: La ea mergi, la ea? Va să zică, e acasă numai nu vrea să se arate? Spune-i că-i sărut mâine... M'am conținut din vreme.

Ce caută parvenitul ăsta — căci de sigur e un parvenit — la Adina? Li dă parale? Dar eu nu mi-am mâncat jumătate leafa pe o lună pentru o

seară cu ea? Eu nu am prețuit-o și nu o prețuesc mai mult decât el?

Ianuarie.

Inebunesc. I-am scris o scrisoare. O rog în numele lui Dumnezeu să-mi dea deslușiri. Care-i cauza tăcerii ei? Am primit următoarele rânduri: Scumpul meu,

E mai bine să sfârșim. Nu sunt idealul, pe care-l visezi. Și scriind acestea, mă doare inima. N'am ce face. D-ta ai lipsă de un suflet cast, bun, sincer. Toate astea s'au pierdut la mine. Constatările astea mă taie ca cuțitele în inimă.

Am făcut o încercare în seara de atunci. O, o seară delicioasă. Și am cefit în sufletul meu. Eu nu-ți pot da ceea ce ceri.

Bătrânul, pe care l-ai întâlnit, nu este tatăl meu, cum credeaî în naivitatea d-tale — în sfânta d-tale naivitate. E alt ceva, o meserie, pe care nu voiesc să o amintesc în scrisoarea aceasta, care e o confesie.

Uită-mă, scumpul meu.

Eu plâng dar n'am ce face altceva. De ce să te fi înămolit într'o vieță brutală și prozaică? Gândește-te, ai alte cărări de umblat.

Te salută și te roagă din tot sufletul să-i păstrezi o amintire bună: Adina.

Lovitura nu o voiu putea suportă. E groaznic, groaznic.

O oră pentru o vorbă de a ei, o zi pentru un zimbet, o săptămână pentru un gest, un an pentru o sărutare, o vieță întregă pentru o zi

petrecută în apropierea, în nemijlocita ei apropiere.

E seară. Hamalul mi-a adus scrisoarea înainte cu o oră. Alerg la ea. Trebuie să o găsesc. Nu e putere să mă rețină. Va trebui să-i vorbesc, să-i vorbesc cum știu eu mai frumos și mai bine.

E vorba de idealul meu — de viața mea.

A trecut pe lângă mine. Bătrânul o supraveghea ca pe o condamnată. Mi-a suris din treacăt. Mă recunoscuse bătrânul. Am să-i dau cu ceva în cap.

De 3 nopți nu pot dormi. Nici o întâlnire. Vieța asta nu mai poate ține. Ce-mi pasă de toată lumea.

...O, bătrânul e idiot, idiot de tot. Cum poate plăcea cuiva. Cum îl poate înbrășoșă cineva? Cum îl poate sărută? O, mă apucă o scârbă, o scârbă nebună.

Mai fac o încercare. O să-i cer o întâlnire. De nu mi-o dă — nu știu ce să fac. Capul îmi vuiește. Sângele îmi svâcnește: Adina... Adina...

PS. Și nu e atâta de sfântă, atâta de sinceră mărturisirea ei din scrisoare? Mă iubește, dar nu se ține vrednică de mine.

Acestea au fost toate amintirile »Lui«. După aceea știți ce a urmat.

Sunt dușmanul sfârșiturilor melodramatice, dar fapt e ceea ce s'a petrecut.

Peste vre-o câteva zile l-am cercetat la spital. Portarul îmi dete numărul. Am intrat din sală în

unde are de îndeplinit sarcini cu mult mai importante decât în Africa.

În acest Orient se găsește însă sfera de influență politică a Austro-Ungariei și astfel Germania nu lucrează decât în propriul său interes dacă sprijinește pe Austro-Ungaria în Balcani, câtă vreme aceasta își păstrează calitatea de pionier al germanismului, adică cât timp germanismul are rolul conducător în monarhia dunăreană. Firește că numai o austro-ungarie îmbibată de germanism ar fi de folos pentru Germania întru lățirea vieții economice germane în Răsăritul mormedan.

Nici un domnitor habsburgic nu va fi așa de miop, ca să facă o politică maghiaro-slavă, care i-ar îngreuna o înaintare activă în Sud-est, fiindcă »la spate ar fi primejduită legătura cu Germania«. Dacă la rivalii Austro-Ungariei »s'ar adăuga și o Germanie dușmană«, Austro-Ungaria nu le-ar putea frânge rezistența.

Austro-Ungaria nu și-ar putea îmbunătăți situația, nici dacă în concurența germano-britanică s'ar da de partea Angliei, care mai curând sau mai târziu ar trebui să caute o poziție de influență cu Germania. Afară de aceasta, din punct de vedere economic, Austro-Ungaria nu poate ține concurența cu Britania, străină de ea ca naționalitate, pe când germanismul »așterne patul și pentru Austro-Ungaria.«

Lupta cu industria germană n'ar fi niciodată »neplăcută« pentru industria austro-ungară, căci amândoi concurenții »au totdeauna aceeași bază prin comunitatea limbii și a culturai.«

Înainte de toate, trebuia să spunem că politica noastră balcanică nu poate corespunde pretențiilor profesorului Delbrück. Ea nu urmărește nici o cucerire, ci numai dezvoltarea neatârnată a țărilor balcanice și de aceea nici nu poate servi spre a aduce aceste țări în vre-o stare de dependență economică, ce nici lor poate nu le-ar aduce nici un folos. Chiar ideea todeauna simpatice nouă, a unei procedări comune cu Germania, nu ne-ar ademeni să luăm asupra-ne această misiune, prin care ne-am tăgădui rolul nostru firesc de sprijinitori ai intereselor popoarelor balcanice, cu atât mai puțin cu cât cooperarea cu Germania a fost până acum numai arareori laudabilă chiar pentru politica noastră economică.

În ce privește cercurile noastre comerciale, noi desigur nu vom face nici o presiune spre a îndupleca guvernul să îmbrățișeze propunerile lui Delbrück. Dar dacă la Berlin se voiește o colaborare a Germaniei și Austro-Ungariei în interesul tuturor participanților, deci și al popoarelor balcanice, la deschiderea economică a răsăritului european, noi vom da bucuroși mâna.

Delbrück vorbește despre o apunere inevitabilă a influenței franceze în orientul european. El trece cu vederea că Franția în Balcani, în

sală. În fund, sala 26, lângă o fereastră ce da în grădină, zăcea el. Era reconvalescent. Palid, cu cătatura obosită.

Și seara m'am dus la »Theater an der Wien«. Voiam să o văd și pe ea. Lume multă. În actul ultim — se juca »Rigoletto« — apare și ea. Era femeia care caută să ajungă în grațiile ducelui. I-a jucat pe dinainte farandola, cu gesturi elastice, voluptuoase, cu priviri pătimașe cu triluri prelunge, senzuale.

Și deodată s'a întunecat scena. Ducele vrea să se odihnească. În orchestră pornește un freamăt lin, apoi încep să picure niște tonuri, cadențate, tot mai furtunoase, mai furtunoase, din pizzicato în furioso:

»La donna è mobile«...

Sala freamătă, aplauzele răsună obraznice în urma unei armonii atât de dumnezeiești.

Și era să mă scol de pe locul meu și să strig: »O, nu. Există și constanță. Există și tărie în inima femeiască. Există și tărie de suflet nobilă, de mucenică«.

Dar ropotele de aplauze rechemau pe tenorist la rampă de a trebuit să cânte din nou cu același elan:

»La donna è mobile«...

1906, X.

Africa, în Anatolia și Extremul Orient a dat în timpul mai nou și chiar în cel din urmă dovezi cu totul convingătoare de purtarea ei. De aceea o cooperare eventuală a Austro-Ungariei cu Franția n'ar trebui considerată ca infructuoasă și excluză, și ideea aceasta, dacă se va realiza, va fi sprijinită și în Paris, de unde se și aude strigătul: »O Austro-Ungarie puternică și influentă corespunde dorințelor și intereselor Franței.«

Profesorul Delbrück a cercetat și condițiile în cari Austro-Ungaria ar putea face o politică balcanică activă. După el, cea mai importantă dintre aceste condiții e rolul conducător al Germaniei în Austro-Ungaria. El așteaptă dela domnitorii Austro-Ungariei, că niciodată nu vor fi așa de miopi ca să încerce o politică maghiaro-slavă, care, după părerea sa, ar putea stârni antagonismul Germaniei în contra aliatului de azi, ba și întinderii pașnice a puterii acestuia în Balcani. El combină antagonisme aspre în ținuturi în cari o politică înțeleaptă dinastică și de stat a evitat până acum ivirea unor astfel de antagonisme și va evita și pe viitor. Conducătorii monarhiei vor trebui să îngrijească să nu le fie cu neputință stăruirea într-o alianță care a primit acum în Berlin o nouă întărire. Noi, ungurii, am fost până azi partizani tot așa de sinceri ai alianței ca și germanii din Austria, iar nemulțumirile trecătoare pricinuite de evenimente singuratică, ne-au clătinat credința în alianță. Slavii, în urma acestei influențe de sus, s'au împăcat cu politica de alianță.

Această constelație, căreia alianța îi datorește trăinicia și puterea, s'ar zguduși dacă s'ar voi a se întemeia menținerea alianței numai pe poziția germanismului din Austro-Ungaria. Fără Ungaria sau contra ei, politica de alianță se poate închipui tot așa de puțin, ca și fără germani sau contra lor.

Tot astfel este și cu politica noastră balcanică neexpansivă și neagresivă, care trebuie să fie aprobată de toate popoarele mari ale monarhiei și ale cărei cuceriri au să fie spre binele tuturor popoarelor Austro-Ungariei.

Dacă vom întrebuința expresiunea, poate nu destul de fericit aleasă, »miopie«, trebuie să spunem că un monarh al Austro-Ungariei numai atunci ar fi miop când, pe vr'un teren oarecare de afirmare internațională a monarhiei, n'ar recunoaște necesitatea aprobării comune a maghiarismului și germanismului...

Din străinătate.

Rusia.

Complot în contra țarului. Ziarul englez »Daily Telegraf« află din Petersburg.

Cercetările au stabilit că se plănuia un mare complot în contra țarului.

Conspiratorii voiau să asigure cu orice preț reușita planului.

Întăiu trebuia să încerce un cazac din gardă să omoare pe țar cu pumnalul.

În caz de nereușită un alt cazac trebuia să pătrundă în palat și să încerce un atentat cu o bombă.

Pentru cazul când nici această a doua încercare n'ar fi reușit, o lăptăreasă era indicată să execute un atentat cu bombă în timpul plimbării de dimineață a țarului.

Apoi era plănuț să se asvârle în aer trenul cu care țarul trebuia să plece din Petersburg la Peterhof.

Audiență la țarul. Din incidentul zilei nașterii țarului Nicolae, în Țarscoie-Selo a fost audiență, la care au fost primiți toți ministrii în frunte cu Stolypin, președintele consiliului imperial și Golovin, președintele dumei. După audiență a avut loc un dejun.

Din ședința dumei. Ședința de ieri a dumei s'a deschis numai la orele 2 și 20 minute. Sala a fost de jumătate goală, pen-

trucă socialiștii și deputații muncitorimei s'au retras dela ședință. Președintele a dat cetire adresei înaintate din partea deputaților din dreapta, cari interpelează pe ministrul de interne, dacă sunt adevărate veștile despre conjurațiunea împotriva țarului și dacă poate da lămuriri dumei în chestia aceasta. După vorbirea patriotică a contelei Bobrinski, a vorbit Stolypin, spunând următoarele:

Deși interpelațiunea este dintre acelea la cari guvernul nu e dator a răspunde, cu toate acestea apreciind sentimentul, de care sunt cuprinși deputații, vă comunic raportul oficial. În Februarie a. c. oficiul siguranței publice din Petersburg a fost încunoștințat, că în Petersburg s'a înființat o societate cu scopul de a executa mai multe atentate teroristice. În urma acestei știri s'au luat măsuri extinse, în cursul cărora s'a constatat că foarte multe persoane aparțin acestei societăți. Intrunirile se țineau în fiecare zi într'alt loc ascuns. În 13 Aprilie au fost prinși 28 membri ai societății, iar în 17 Aprilie s'au comunicat procurorului de stat dela curtea de apel din Petersburg motivele deținerilor. Procuratura a constatat, că bănuiala existenței unei societăți cu scopul de-a atenta este temeinică și acume ea urmărește distrugerea sistemului actual prin acte de volnicie. Procurorul de stat a îndrumat curtea cu juri să pornească cercetare în cauză. Ancheta decurge și acum. Din cercetările de până acum s'a constatat, că dintre cei arestați sunt mulți, cari au aparținut societății, ce avea de scop să stea în serviciul socialiștilor revoluționari, care urmărea organizarea unui atentat împotriva țarului și uciderea marelui duce Nicolae Nicolaieviciu și a prim-ministrului. Conjurații au cercat să pătrundă în palat, dar nu le-a succedat.

După cetirea acestui raport дума a primit unanim următoarea rezoluțiune: Дума, care simte o nespūsă bucurie din prilejul scăpării norocoase a țarului din pericolul, ce-l amenința, exprimându-și adâncul dispreț față cu conjurațiunea cea mișească, trece la ordinea zilei. După votare, socialiștii și partizanii muncitorimei au intrat în sala de ședințe.

În loja curței erau marii duci Alexandru și N. Nicolaievici, iar în loja diplomaților luau loc cei mai mulți reprezentanți ai puterilor străine. Când au eșit socialiștii din sala de ședințe au strigat după ei unii deputați: *Complicii ucigașilor!*

Atentat în Odesa. În mijlocul orașului, aproape de oficiul comisarului de poliție niște necunoscuți au aruncat azi o bombă în preajma alor doi oficeri de poliție. Unul a rămas mort, iar al doilea a fost grav rănit. Au fost răniți și mai mulți trecători. A fost omorât și unul dintre atentatori, câțiva au fost duși la poliție. Panica e foarte mare în oraș.

Spania.

Turburări. Conform informațiilor ziarelor Imparcial și Liberal ieri au avut loc în Castellon turburări atât de mari, încât jandarmii s'au văzut nevoiți a da foc în mulțime.

Anglia.

Intrunire. Duminecă s'a ținut la Hyde-Parck din Londra întâiul meeting monstru

al impiegaților căilor ferate engleze. 20 muzici și număroase stindarde au făcut parte din cortegiul.

Secretarul general al Asociațiunii, dl Beun, a spus că mișcarea e spontană și la masa funcționarilor căilor ferate, propovăduind liniștea și făcând apel la bunăvoința tuturor, a adăugat totuși că dacă vr'odată actuala mișcare ar ajunge la o criză gravă ce ar prejudicia publicul și comerțul, răspunderea ar fi a companiilor drumurilor de fer.

Macedonia.

Nouă asasinate în Macedonia. Omorurile și crimele din partea bandelor continuă în Macedonia. După o depeșă grecească patru păstori greci au fost asinați de o bandă bulgară la Kirlikova în districtul Zihna și la Gornicroi în districtul Doiran. Biserica grecească a fost arsă. Se zice că ar fi fost asasinată și o româncă de către greci la Magarova în districtul Monastir.

Serbia.

Asasinat politic. Belgrad, 18 Maiu. — După știrile venite din Monastir, directorul școlii sârbe Popovici a fost asasinat de către un bulgar ieri seara.

O anchetă într'un seminar.

Sub acest titlu unul dintre cei mai distinși profesori din România, dl C. Banu, publică rezultatul unei anchete ce a făcut printre elevii unui seminar, privitor la cauzele, efectul și urmările răscoalei. D-sa chestionând pe elevi, aceștia i-au comunicat, între alte multe, următoarele:

Un oltean socotește că ostașii »ar trebui să se întoarcă cu toții în contra comandanților lor și să impuște pe toți boierii«. Armata însă a ascultat de poruncile celor mari și a tras în țărani. Dar totul nu s'a isprăvit, nu poate să se isprăvească. Țăranii s'au sculat pentru »drepturi« și pentru »dreptate«; trebuie să li-se dea. De nu, se vor ridica din nou: »Se vor răscula toți, dela mic până la mare, chiar cu femeile lor, căci și ele sunt sătule de afăta mizerie și atunci foc și pârjol va fi«. Iar de va mai veni timpul, ca la 77 de războiu împotriva dușmanului țării, ei »nu s'or mai lupta cu entuziasmul pe care l-au avut, căci acum n'au ce mai apăra«.

Un ilfovean raportează, în această privință, cuvintele unui consătean al său: »Știu ai mari că noi trăim rău ca niște vite, dar ei nu caută la aceasta. Le trebuie bani. Hei bine, va veni timpul ca în 77 când o să facă chemare la războiu și atunci noi n'avem decât să punem armele jos«. Ne va cuprinde negreșit străinul, dar decât să suferim jugul fraților noștri, mai bine să-l suferim p'al străinilor, sub care poate că țăranul va trăi mai omenește: »Am auzit mulți țărani zicând că ar fi mai bine să vie iarăși muscalul, că el le dă pământ«. »Pentru mine — declară un Oltean — sau rob la străin sau liber în România tot una este«. »Când se va face războiu zice un dâmbovițan — să cheme pe Fischer cu jidanii lui, pe... cu grecii lui iar românul să plece capul înaintea turcului sau a rusului«.

Iată măsurile economice, politice și culturale, ce s'a propun: Să se dea pământ; »fiecare țăran cap de familie, să aibă cel puțin 15 pogoane«; pământul acesta să fie inalienabil; »să se dea moșile țăranilor, adică să le ia cu Bancu«; să se micșoreze prețul pământului pe care țăranii îl vor lua dela proprietar sau arendaș și acest pământ să se dea numai în bani; să se arendeze moșile obștiilor sătești; să se formeze sindicate agricole; să se ajute dezvoltarea băncilor populare; să se acorde votul universal; să se aleagă deputați țărani; să se formeze un partid țărănesc; să se trimită legile la sate și să se ci-

tească țăranilor; primarii, consilierii și epitropii la biserică »să fie aleși numai din cei cari ies din școală«; să se micșoreze birurile: să se mărească salariile preoților și învățătorilor; să se dea mai multă atențiune bibliotecilor sătești și șezătorilor.

O chestiune însemnată au atins-o aproape toți elevii; ce răspundere pot avea preotul și învățătorul în desfășurarea celor întâmplare? Implinitu-și-au ei datoria în mijlocul poporului sau nu? În privința bisericii, iată cuvintele unui țăran bătrân raportate de un fiu de preot din Ifov: »Il întrebam pe un bătrân care este cel mai cuminte din sat și vine regulat la biserică: De ce s'a slăbit credința, de nu vin oamenii la biserică? El îmi răspunse: Nu! credința nu s'a slăbit, dar nu mai e din zece una. D'aia nu vin oamenii la biserică, cu toate că avem un preot bun și cântăreț care cântă frumos, fiindcă n'au cu ce să se îmbrace unii din ei și le trebuie și lor o luminare, de! ca omul«.

Și apoi, cum spune un elev din Prahova, — »preotul ca și învățătorul nu-i poate da țăranului mămăliga zilnică« și de vreme ce nu i-o poate da, la ce să-l asculte? Dar pot oare preotul și învățătorul să-și facă datoria? Aici păreri se deosebesc. Unii, cei mai mulți, declară că nu pot. Mai întâiu că dâșii »sunt uneori într'o stare mai mizerabilă decât țăranul«; apoi dacă încearcă să-și îndeplinească misiunea de îndrumători spre bine al poporului, se ridică împotriva-le proprietarul sau arendașul, primarul, cârcimarul, în sfârșit ori cât i-ar vorbi, »țăranul tot ce știe face«. Alți elevi afirmă însă că preotul și învățătorul nu-și îndeplinesc datoria, nu fiindcă nu ar putea, dar fiindcă »sunt și ei oameni și ca oricare, își caută interesul lor«. Ei sunt »oamenii proprietarului«; ei »caută să închirieze cât mai mult pământ, cu un preț foarte mic tot dela țăran săracul«; ei își zic: »Ce-mi trebuie mie să mă amestec în daraverile lor? Am leafă, pământ, îmi văd nene, de toate«. »Acum — spune un prahovan — învățătorii nu se mai ocupă de copii țăranilor, ci caută să facă politică și afaceri; învățătorii dela mine știu numai să bage intrigi printre oameni, să făurească fel de fel de comploturi, să se distreze și să bea«.

Doi deputați români despre alegerile austriace.

Intre interviewurile, pe cari le publică ziarul »Neue Freie Presse« în nrul său de Rusalii asupra rezultatului alegerilor din Austria, se află și ale deputaților români dr. Iuliu Maniu și dr. Aurel Vlad.

Deputatul Maniu a spus în rezumat următoarele:

Noi, membrii partidului național, suntem convinși, că rezultatul alegerilor din Austria va influența asupra Ungariei în felul, că se va urgita votul universal din două părți, adică de jos și de sus. De o parte va urgita realizarea cât mai urgentă a reformei în Ungaria domnitorul, care în Austria cu dreptul de vot universal și-a ajuns perfect scopul. De altă parte social-democrații maghiari însuflețiți de izbânda tovarășilor lor austriaci, vor continua agitația pentru sufragiul universal cu multă energie și cu mai mult rezultat.

Deputatul dr. Aurel Vlad a spus următoarele:

Alegerile din Austria m'au mulțumit pe deplin. Mă bucur de învingerea socialdemocraților și nu mă supără nici imputernicirea socialiștilor creștini. Industria Ungariei e mai mică, ea are mai puțini muncitori și astfel și socialiștii ei sunt în număr mai mic. De aceea la noi nici nu va avea acelaș rezultat sufragiul universal. Dincolo de Laita aproape a dispărut chestia de naționalitate, la noi, sperez și cred, va ieși în relief. Lucrul acesta e natural, dacă arondarea cercurilor electorale se va face după dreptate. Durere însă stăm atât de departe de această reformă, deși fiecare zi, care trece până la realizarea sufragiului universal, poate aduce pericole asupra țării.

Căci doară nu cred oamenii serios, că guvernul maghiar și parlamentul de clasă ungar va

putea să ajungă la o învoială satisfăcătoare cu guvernul austriac, la spatele căruia se află un parlament popular puternic, mare și tare!?

Sociale.

Să ne reformăm!

I.

Rubrica inaugurată și cultivată de »Tribuna« pentru îndreptarea moravurilor sociale rele și pentru întărirea celor bune, ar trebui să formeze o integrantă parte a întregii noastre prese, căci vieța noastră socială, suntem datori s'o recunoaștem, lasă mult de dorit.

În absolut nu stăm noi rău de tot, căci am putea sta și mai rău. Stăm însă rău pentru simplul motiv, că am putea sta mai bine.

Aveam în liceu un profesor, plin de satiră și de umor. Și precum în umor și satiră e mult adevăr în majoritatea cazurilor, așa și domnul... (era să-i spun pe nume), dl profesor avea dreptate de cele mai multeori.

Deși avea să ne învețe greca, foarte adeseori cultiva rubrica »Sociale« în ora de grecește. Suntem doară cu toții moraliști din fire.

Dintre toate adevărurile, pe cari ni-le-a spus în vr'o 4—5 ani, mi-s'a părut mai îndreptățită constatarea fuduliei noastre fără seamăn.

— Ne mândrim, spunea cu o ironie proprie lui, că suntem strănepoți de-ai lui Traian, că suntem urmașii unei seminții, care a cucerit lumea. Și în acelaș timp ne pismuim, ne dușmănim, ne facem rău unul altuia, ca și cei mai lipsiți de cultură muritori. Știți voi cu cine avem noroc, că nu suntem de răsul lumii? *Avem noroc cu țiganii*, căci altfel noi am fi cel din urmă neam pe pământ!

E cam drastică constatarea, dar nu-i lipsită cu totul de adevăr. Și ne îndemna să nu-i urim pe faraoni, căci numai ei salvează cinstea neamului lui Traian.

Pe timpul acela eram bucuroși când treceau orele de greacă cu rubrica »sociale«. Astăzi însă când avem rubrică inaugurată și cultivată trebuie să constatăm, că multe adevăruri de ale domnului profesor erau mai de importanță decât aoriștul întâiu, ori al doilea. La dreptul vorbind nici nu și-a spart dâșul capul, ca să ne amețească cu știința limbei grecești, căci știa, că și așa uităm tot ce-am fi știut. Povestea cu țiganii însă vom ținea-o minte totdeauna.

Și cred, că n'ar fi fără folos să o știe fiecare român, ca cel puțin conștiința, că cinstea ne e salvată de un neam atât de inferior nouă să ne rușineze și să ne facă a purcede pe căi bune.

Dar să lăsăm gluma.

Pisma, ura, dușmănia, invidia și toate celelalte însușiri sufletești de acest calibru nu dovedesc decât vieță, vieță viguroasă.

Iar alt adevăr social este următorul: cu cât suntem mai rudimentari, mai dușmăniți cu cultura, mai conservativi în năravuri, cu atât vom trăi mai îndelung, căci toate acestea dovedesc lipsă de o adevărată vieță în trecut și prin urmare șanse de un viitor îndelungat.

Stând așa lucrul putem fi siguri, că noi vom fi cei din urmă romani în Europa. Și de aceea putem deja de acum să începem a mai lăsa din conservatism.

Nici francezii, nici italienii, nici spaniolii, nici portugezii nu vor mai exista când vom atinge noi apogeul adevăratei culturi.

Ori voim doară ca să fie și ei mândri de numele nostru? Atuncia trebuie să ne dublăm energia și să facem trei pași în loc de unul.

Să ne reformăm!

Iată o frază scurtă. Pe cât de scurtă, pe atât de neprecisă. A o precisă, a o analiză în amănunte ar însemna o muncă prea migăloasă, dar și zadarnică în acelaș timp.

Românul, adevărat, e deprins cu munca migăloasă, și mai ales când e vorba să facă morală, să predice, îl găsești în elementul său.

Dacă-l pui însă să facă o ispravă, un lucru de folos, trebuie să cauți până-ți vei găsi omul.

Ce să reformăm în noi?

Înainte de toate ar trebui să ne reformăm firea, căci ea e de vină la toate. Dar proverbul ne spune, că năravul dela fire n'are lecuire.

Numai cât nici proverbele nu-s de veșnică durată. Sunt multe, cari se lovesc în capete și multe, cari sunt desmințite de experiența zilnică. Și ar fi prea comod de a ne acomoda totdeauna adevărilor scoase din experiența zilelor de ieri. Dacă strămoșii noștri au compus proverbe, să nu uităm că și noi avem acest drept.

Așa de-o pildă să dovedim, că »voința șterge neputința«, etc.

Reforma socială se începe cu reforma individului. Și reforma individuală e cauzată de cele mai multe ori de măsurile, ce le ia societatea față cu indivizii nereformați.

Dacă viața socială nu și are controlul său în viața publică a singuraticilor, atunci înțelegeți, că se dă libertate deplină celui ce scoală mai de dimineață și celui mai îndrăzneț, care nu e totdeauna și cel mai bun.

Să i-se dea voie fiecăruia să lucreze, dar să nu lipsiască niciodată controlul. Și să se încetățenească francheța și îndrăzneala de a spune adevărul totdeauna, nu pentru a jigni, ci pentru a constata și îndrepta.

De aci se începe reforma.

Și se sfârșește?

N'are sfârșit.

Un nereformat.

NOUȚĂȚI.

A R A D, 21 Mai n. 1907.

— **Vremea** continuă a fi frumoasă și bună. Azi peste zi a plouat și apoi cerul s'a înseninat.

— **Știre redacțională.** Redactorul nostru Sever Bocu și doamna au plecat azi la Feldes, o frumoasă localitate climaterică în Carintia.

— **Examen.** Azi s'a ținut examenul cu pedagogii de cursul IV dela institutul aradan. Mâne se ține examenul de capacitate (cvalificație).

— **Dunărea** e în continuă creștere. În Budapesta a crescut în cele din urmă două săptămâni cu 1 m. 20 cm. așa că întreagă partea de jos a cheului a fost esundată. Abia au putut fi salvate mărfurile. Zilnic crește cu câte 10 cm. De asemenea în *Titel* amenință pericolul esundării. Tot așa în *Neoplanta*. În *Futtak* a esundat deja pe un teritoriu extins.

— **In contra scrisului nedescifrabil** s'a constituit în Franța o ligă, care să influențeze ca actele oficiale și semnăturile lor să fie scrise așa, ca să se poată citi. Se știe că Napoleon care avea un scris urât, a pierdut lupta dela Waterloo, pentru că ordonanța scrisă rău a fost interpretată greșit. Și Bismark dăduse ordin, ca actele și semnăturile să se scrie cetef.

— **Drumul în jurul pământului**, conform unui ziar englez, se poate face între împrejurări favorabile în timp de 48 zile, în următorul mod: Din New-York la Cherbourg 5 zile, de aici la Paris 7 ore, din Paris la Petersburg 2 zile 6 ore, de aci la Moscva 12 ore, de aici la Irkutsk 12 zile, de aici la Vladivostoc 5 zile, din Vladivostoc la Cobe pe vapor 3 zile, de aici la Iokohama 11 ore pe tren, la Settle pe mare 13 zile și de aici la New-York 5 zile. Spesele împreunate cu o astfel de călătorie sunt 3504 cor.

— **Părerea lui Vámbéry despre progresul Ungariei.** În anii trecuți s'a înființat în Budapesta o ligă, care să facă propagandă pentru arderea cadavrelor, ca ele adevărat să nu mai fie îngropate neatînse, ci să treacă în crematoriu, iar cenușa lor să se păstreze în urne. Ziarul înființat tot spre acest scop, adevărat pentru propa-

ganda »Hamvasztás« l'a întrebat pe învățatul filolog maghiar Vámbéry Armin, ce părere are despre arderea cadavrelor. Vámbéry a răspuns într-o scrisoare de următorul conținut:

— La societatea pentru arderea cadavrelor m'aș atășa numai dacă aceasta ar fi recunoscută de autorități. Cum însă *Ungaria de azi înaintează cu pași repezi spre cel mai întunecos ev mediu*, nu prea sunt șanse ca o instituție atât de modernă și de liberală să fie aprobată. Nu sunt prietinel năzuințelor fără scop.

— **Stomboli**, după cum i-se telegrafiază din Lipari Tribunei din Roma, a aruncat ieri din nou lavă și aburi în cantitate enormă. Viile au suferit pagube mari în multe locuri. Populația e neliniștită.

— **Domnitorii de mâne.** Un ziar francez se ocupă cu moștenitorii de tron, din incidentul nașterii celui mai tânăr moștenitor de tron, care e prințul de Asturia, al cărui botez a avut loc zilele acestea.

Cel mai în vârstă prinț de coroană *Luitpold*, prințul regent bavarez, e de 86 ani. *Filip* moștenitorul din Würtemberg e de 68 ani; *Mohamed Reșad*, moștenitorul turc e de 67 ani. Are însă mulți dușmani și nu e sigur, dacă va ajunge pe tron. Urmează apoi prințul *Bernat* din Meiningen cu 56 ani, *Wilhelm* din Weimar cu 53 ani și *Frideric* din Baden cu 50 ani. Prințul nostru moștenitor e de 43 ani, iar *Ferdinand* din România de 41 ani, prințul de Walles e tot de 41 ani, *Constantin*, prințul de coroană grec e de 38, *Ludovic* prințul de Monaco de 36, prințul danez *Christian* tot de 36, *Danilo* din Muntenegru de 35, prințul belgian de 32, cel german de 25, cel portughez și sârb de câte 20, cel bulgar de 13, cel rus și italian de câte 3 ani.

— **Un asasinat politic în Xeres.** În Xeres s'a săvârșit un asasinat politic. Bulgarul Ivan Panicsani a împușcat pe un alt bulgar anume Christov Markiev. Asasinatul ar fi trădat comitetul bulgar. Colonelul Werand care se afla din întâmplare în apropiere, a pus mâna pe ucigaș, dispunând arestarea lui.

Ucigașul a mărturisit că a fost convertit de 4 membri ai comitetului bulgar și un jandarm bulgar; el a arătat apoi și drumul pe care vroia să se refugieze.

Acesta e al 2-lea asasinat politic în Xeres, în cursul acestei săptămâni.

Acum câteva zile a fost găsit ucis în stradă bulgarul Enio. Capul cadavrului fusese mâncat de câni, iar corpul avea 50 de răni. Ucigașii n'au putut fi prinși.

— **Susceptibil admirator.** Supărat de o inofensivă notiță în care corespondentul nostru din Cut ne scria, că P. S. Sa Episcopul dr. V. Hossu acordase, la alegerea de notar, protecția sa unui ungar, veneratul protopop gr. cat. din Lugoj, dl G. Popovici, ni-a trimis o desmințire. Deși ceea ce am publicat era scris de un bărbat în curent cu lucrurile, totuși luăm act de desmințirea reverendissimului domn protopop.

Ce va răspunde însă acum acest admirator al P. S. Sa Episcopului Hossu și cum se va simți citind recenta serie de articole ale confrăților din Budapesta? Le va răspunde?

— **O propunere laudabilă.** Conferența învățătorilor rom. gr.-or. din tractul Zarandului a primit propunerea dlui I. German că: »Învățătorii din tractul protopresbiteral al Zarandului iau asupra și de bună voie angajamentul de a ține cursuri de cetit și scris cu analfabeții din comune începând din Octomvrie până la finea lui Februarie cel puțin de două ori pe săptămână«.

— **Patru cursuri la pedagogiul din Sibiu.** În ședința dela 17 c. a sinodului s'a primit propunerea comisiunii organizatoare de a se introduce patru ani de studiu la pedagogiul din Sibiu. Condițiunea stipulată de comisiunea organizatoare, ca la primirea în pedagogiu să se ceară dela candidați 4 cl. gimnaziale, civile sau reale, nu s'a primit ci cu majoritate de voturi s'a decis la propunerea arhim. Dr. Pușcariu, spri-

jinită și de mitropolitul, ca să fie admiși pe baza unui examen de primire și candidați cu mai puține clase.

— **O interpelare.** Dr. N. Comșa a interpellat în ședința dela 18 c. a Sinodului arhidiecezan în chestiunea apariției unor articoli în »Tel. Român«, organul mitropoliei gr.-or., în cari s'au publicat unii articoli contrari intereselor și moralei bisericesti. (Articolii în chestia Burdia). Dr. Comșa întreabă că cine poartă răspunderea pentru cele scrise și propune ca »Tel. Rom.« să nu se mai ocupe în viitor cu politică ci să fie o foaie pur bisericească. Mitropolitul, luând cuvântul, declină dela sine orice răspundere pentru cele publicate. Propunerea dep. Comșa se transpune apoi spre studiere comisiunii organizatoare.

— **Agata Bârsescu în America.** Marea tragediană română, dșoara Agata Bârsescu va plecă încurând în America, însoțită de logodnicul său actorul Radovici din Craiova.

Intr'o convorbire ce a acordat unui redactor dela »Adevărul«, celebra artistă a spus următoarele:

— Nu! Nu mă voiu mai întoarce... Am vrut să dau drama »Magda«, mai ales fiindcă regina, care s'a arătat totdeauna nețărnut de bună față de mine, își exprimase dorința de a mă vedea și făgăduise că o va lua sub patronajul său. Dar nu am avut noroc căci încetarea din viață a mai multor persoane din elita bucu-reșteană a pus cea mai mare parte a publicului ales din Capitală în doliu, și... am trebuit să renunț.

— Și dela noi plecați în America?

— Da, după ce voiu trece prin Berlin. Cred că de astădată, n'o să mai pot reveni în țară de loc. Aceasta din pricină că, odată începută seria de reprezentații îmi va fi foarte greu s'o întrerup, mai ales că acolo am fost solicitată de către toți românii aflați în Statele-Unite, și în acelaș timp și de către germani. Aceștia din urmă formează acolo adevărate colonii și spiritul lor de socialitate precum și modul cum înțeleg ei să încurajeze arta, face ca oricare dintre artiști mari ai Germaniei, și chiar ai altor națiuni, să primească cu bucurie când li-se propune de către aceștia să joace în orașele în cari sunt stabiliți.

Cum eu am primit foarte multe cereri de a juca piese celebre, din parte reprezentanților acestor colonii răspândite în diferitele orașe ale Americii, nu am decât să aleg pentru a avea un an, ci timp de zece ani de aci în colo fiecare seară angajată. În primul rând pot spune că cea mai avantajoasă ofertă ce mi-s'a făcut până acum este aceea a d-ului Baumfeld, directorul teatrului german din New-York.

— Care sunt piesele care plac mai mult acolo și ce credeți că veți juca?

— La teatrul german din New-York mi-s'a cerut mai întâiu un repertoriu clasic german și modern, cu piese ca Magda, Eva, etc. Însă românii de acolo mi-au cerut piese românești între care piesa suveranei »Meșterul Manole«, stă în locul de frunte.

Voiu juca și în românește, cu elementele ce se vor găsi acolo, deoarece o trupă română îmi pare foarte greu de alcătuit.

Intr'o convorbire pe care am avut-o acum câteva săptămâni cu un redactor al »Vieței Literare«, îmi exprimase dorința de a pleca de aci cu o trupă proprie română, și de a juca toate piesele românești ce voiu putea găsi. Dar azi, azi m'am convins că greutățile sunt cu mult mai mari decât credeam la început, deoarece un turneu la America n'ar fi deajuns de rentabil decât dacă membri cari ar alcătui o trupă ar consimți să stea mîi mult de un an acolo. Însă numai pentru o lună sau câteva săptămâni, ar însemna ca abia intrați în gustul public ei să fie nevoiți a se întoarce înapoi și lucrul acesta e greu.

— Ce v'a decis să anunțați pentru Sâmbătă seara »Magda« ca reprezentație de adio?

Iconostase noi,

precum și renovări după specialitate se execută cu cea mai mare conștiințiozitate la zidarul de biserică

Schmidt János,

◀ **Budapesta** ▶

● IX. Soroksári utca 40. ●
Fondată la anul 1888. ●

— In primul rând, promisem multe scrisori din public în cari mi-se cerea să dau această piesă în locul celorlalte pe cari le anunșasem, însă nu mă puteam decide, dar având o audiență la regina, spre a-mi lua rămas bun, regina mi-a comunicat dorința sa de a azista la o reprezentație a piesei »Magda«. Fără să mai ezit, văzând că dorința publicului, e întărită prin dorința suveranei, m'am decis să dau această piesă cu atât mai mult cu cât țineam să mulțumesc reginei pentru nemărginita bunătate ce mi-a arătat în toate împrejurările.

Dar cum am mai spus o: am trebuit să renunț la reprezentație.

— Și părăsiți țara, nu aveți nici o părere de rău?

— Desigur că regret că sunt nevoită să plec, dar ce pot face. Mai ales îmi pare rău că nu am putut să-mi iau rămas bun dela publicul român care s'a arătat atât de binevoitor și m'a primit totdeauna atât de bine. Cum nu mă mai întorc în țară, regretul meu este cu atât mai mare.

După acestea, convorbirea a luat altă întorsătură, dar înainte de a plecăm văzută scrisoarea elogioasă prin care directorul teatrului german din New-York îi oferă avantajii strălucite și o îndeamnă să vină cât mai grabnic, spre a-i da concursul marelui ei talent.

— **Alegerea de secretar al partidului social-democrat din Arad.** In urma plecării fostului secretar al partidului Klopstein Emil, partidul-conducător astăzi a ținut alegerea, în urma căruia a fost ales un român din Arad cu numele Simion Ancuța cu majoritate de 20 voturi.

— **Rezultatul examenului de clasă a elevilor din cl. VII a gimnaziului român din Brașov este următorul:** Cu nota generală foarte bine au eșit 13 inși, anume: Teodor Babuța, Aurel Bârșan, Ioan Boeriu, Nic. Căliman, Victor Groza, Vas. Jura, Mircea Mocanu, Gh. Păișiu, I. Ploșcă, I. Popu, Nic. Popescu, Sim. Turtea, I. Țicu. Cu nota generală bine: 16 inși, anume: Dionis. Bena, Stef. Garoiu, Iul. Givulescu, Traian Hamzea, Ermil Ilianț, I. Lașiță, I. Mandai, Oct. Medan, Aur. Mureșanu, Miron Noaghea, N. Peicu, I. Secărean iun., I. Secărean sen., N. Sculici, Emil Suciu Sim. Ursu, Cu nota generală suficient 18 inși, anume: Stef. Buzea, Gh. Damian, Timot. David, M. Drăgoiu, Marian Dreghici, Ioan Eviușian, Vas. Florea, Ioan Iencea, Val. Judele, Ioan Manta, I. Marin, Emil Maximilian, I. Mușiu, Const. Oancea Stef. Perian, Rom. Peștean, Gh. Popa, Ioan Sturza. Cu nota generală: nesuficient din câte un obiect: 4 inși și cu nota generală: nesuficient din 2 obiecte: 3 inși. Prin urmare au fost admiși la examenul în scris de maturitate, care s'a început Luni, 27 candidați.

— **Celebrul umorist american Mark Twain** se va imbarca peste o lună pentru Europa, spre a se duce să primească diploma de dr. în litere ex honoris causa, pe care i-a acordat-o universitatea din Oxford (Anglia).

Prietenii lui Twain prezic că discursul pe care îl va ține cu acest prilej va face să leșine de răs toată Europa și America.

— **Expoziție curioasă.** In August 1908 se va deschide la Turin (Italia) o expoziție de calendare.

Primele calendare apărute în lume, întregul mers de dezvoltare al acestui gen de impresiune precum și calendare din toate țările vor fi expuse acolo.

— **Mișcarea religioasă în Rusia,** scrie o revistă literară poloneză, era la un moment dat să se confunde cu agitațiunea politică.

In capul acestei cruciade politico-religioase figurează: prinț I. Trubetzky filosofii Solovieff, Bulgakoff, și marele romancier Merejkorosky. Idealismul religios al acestor promotori, luptă împotriva pozitivismului lui Gorki și Cehoff.

— **Fața fragedă și mâna albă** este de cea mai mare importanță pentru frumusețea femeilor. Astăzi fiecare damă folosește numai cremă Marta și săpun Marta, fiindcă numai aceste s'au adeverit ca adevărat bune în contra pistriilor, petelor de ficat, coșuri, miteseri, roșeața mânilor Dă feții și mânilor frăgezime și culoare albă ca zăpada Prețul unui borcan cremă Marta costă 1 cor. o bucată săpun 70 fil. Se poate comanda la singurul preparator: Tó-nay Imre și Wachsmann Jenő, droguerie și parfume rie in Szabadka.

— **Pentru o întreagă uniformă de haine bărbătești** (3 metri) pănură de lână fl. 6.50—7.50 și 8.50. Poftiți și cereți muștră. Excluziva măgăzină a fabricii de pănuri Leichner és Fleischer în Arad, Szabadság-tér 17.

— **Nefericire.** Pentru cine e rob și totu de patima beției, un medicament neîntrecut, ce poate să-l împiedice și desvețe dela aceasta patimă distrugătoare și omoritoare de viață prețuește foarte mult. Atragem atențiunea asupra inseratului farmacistului Frankl Antal din Seghedin, ce-l publicăm sub titlul »Am fost bețiv.»

Atragem atențiunea asudra anunțului lui Reményi Mihály.

Dela judecătorii și tribunale.

Sentința de moarte adusă de curtea cu jurați din Bistrița în sesiunea din Noemvrie anul trecut, cum am anunțat a fost anulată de Curie. pertractarea a doua s'a ținut Luni în 13 Maiu a. c. tot la curtea cu jurați din Bistrița. Juriul a fost cu totul altul. Președinte: Kendeffy, votanți: Sill și Preinesperger, notar: dr. Simbriger, acuzator public: dr. Alexandru Pop, apărător dr. V. Onișor, s'au ascultat 20 martori. Jurații au declarat pe acuzata Nastasia Manlup de vinovată în 2 cazuri de încercare de omor premeditat și într'un caz de omor nepremeditat. Tribunalul pe baza acestui verdict a condamnat pe acuzată la reclusiune pe vieață. Nulitățile anunțate de apărare și acuzată au fost retrase. Astfel ședința s'a ridicat la valoarea de drept. (»Revista Bistriței«.)

Felurime.

Cheltuieli împărătești. Ziarele aduc tot felul de amănunte privitoare la ceremoniile și pompa mare ce se desfășură la Madrid cu prilejul botezului moștenitorului de tron.

Ca să ne putem face ideie despre cheltuielile împreunate cu astfel de prilejuri, vom da amănunte despre botezul prințului imperial al Franței, la 1856, în 14 Iunie, când casa imperială alui Napoleon III a cheltuit nu mai puțin decât 898.000 franci. Din suma asta s'au dat 172.000 franci, pentru compunerea cortegiului de botez și grațificăție personalului militar de serviciu; 160.000 cheltuieli mărunte la Curte, 85.000 franci pentru autorii cantatelor și compozitorilor ocazionali; pentru spectacole gratuite 41.000 franci, medicilor 62.000 franci; pictorilor și sculptorilor 20.000 franci — și așa mai departe.

O să aflăm curând că nici regele Spaniei nu se va fi lăsat mai pe jos.

Amortirea oscilațiilor vapoarelor. Mulți inventatori au încercat felurite probleme pentru a amorti oscilațiunile ce sguduesc vasele maritime. Avântarea și saltul valurilor încetinează mersul vapoarelor într'un mod destul de considerabil și fac călătoria foarte neplăcută.

Un inginer francez, după instrucțiunile dtui Poincare, a prezentat zilele acestea Academiei de științe un proiect bazat pe principiul următor:

Vaporul este considerat ca un fel de pendul. La interiorul valsului se pune o pendulă oscilând în jurul unei axe ce coincide cu axa de oscilațiunea vaporului însuși. Acest pendul e așezat într'un compartiment izolat de tot și plin de un lichid vâscos. Când vaporul înclină într'un compartiment izolat de tot și plin de un lichid vâscos. Când vaporul înclină într'un fel sau altfel, masa pendulară care rămâne totdeauna în verticala centrului de greutate a vasului, va fi de asemenea amplitudinea mișcării de oscilațiune.

Inginerul în chestiune să servește de o pendulă umplută cu glicerină și apă, amestecate, în care se mișcă un glob de plumb, ce joacă rolul masei pendulare. O serie de amortizoare sunt așezate la fund. Amplitudinea oscilațiilor e considerabil diminuată.

In modul acesta oscilațiunile se reduc dela 22 la 5 grade cu verticala.

Maniile oamenilor mari. Napoleon avea un mod deosebit de a lucra și medita. Când n'avea consiliu de ministri, scrise Bouvienne în »Memoriile« sale, cântă, cu briceagul său tăia mobile din odaie întocmai ca și un copil răutăcios; apoi ca și cum se trezeă dintr'un somn

adânc, dictă planurile mărețe și îndrăznețe, cari au nimicuit sau îngrozit lumea întreagă.

Buffon nu putea să scrie dacă nu purtă manșetele cele mari spre satisfacția spălătoresei, care ținea pe Buffon drept nebun.

Eugen Sué nu putea să-și scrie romanele fără să fi pus mânuși albe și totdeauna mânușile trebuiau să fie curate. De îndată ce o păreche se murdărea, el o arunca. Se întâmplă adeseori să schimbe câte trei patru părechi pe zi. Acesta eră un gust ciudat pentru un democrat ca Sué, un democrat de paradă, numai din gură cum și astăzi avem destui.

Flaubert era un vizual. In mod instinctiv el lucra numai noaptea, pentruca prin ochiul gândirei sale să poată vedea mai bine peisagiile ce le descria, întocmai ca și pictorul Turner care se închidea opt zile într'o pivniță pentruca în urmă să fie mai bine impresionat când va admira un apus de soare.

Lenbach, cunoscutul pictor ori de câteori lucră, își odihnea vederea, privind o colecție de fluturi. Flaubert simți în gură gustul de arsenic când a scris »Salombo.«

Mascagni, măestrul și compozitorul »Cavaleriei Rusticane« are o mulțime de manii ca mai toți artiștii.

El se scoală târziu, își pune în jurul gâtului un lanț enorm, își pune pe mâni brățări fantastice, piciorul drept și-l încalcă cu un pantof de damă, iar cel stâng și-l bagă într'o cismă de lac, și așa caraghios echipat se pune pe lucru.

Concert, petreceri.

— **Maial.** Junimea școlară dela gimnaziul superior fundational din Năsăud invită la Maialul, ce-l va aranja Sâmbătă, în 25 Maiu st. n. 1907, în castru, eventual în sala de gimnastică. Inceput la 10 ore a. m. Prețul de intrare de persoană: 1 cor. 20 fil. Venitul curat e destinat în favorul fondului de recușite dela gimnaziu. Ofertele benevole se primesc cu mulțămintă și se vor publica în raportul anual al gimnaziului.

— **Concert în Peatra Neamțu.** Ni-se scriu următoarele:

Nu s'a mai dat în orașul Peatra Neamțu un concert cu bucăți atât de românești și atât de bine reușit ca în seara de 5 Maiu st. v.

Această fericire o datorim domnului Vasile Popovici neîntrecutul și distinsul membru dela societatea corală »Carmen« din București.

S'au cântat excelent de bine de către un cor cu elemente foarte bune, bucăți de ale domnului I. Vidu ca: Nu-mi place îmi place și Lugoșana — dar mai excelent, mai dumnezeiește s'a executat: Morarul de dl Kiriac.

In seara de 5 Maiu am mai auzit ca la Arenele Romane frumoasele cântece naționale și tot atât de bine executate.

Dnii C. Vorel și Al. Georgiu a dat concursul lor.

Dna Victoria Cazanova și Drele Vauzetta CATERINA și Vauzetta Maria, apoi dșoarele Ellad Olya, Albanescu, Georgiu, s'au produs minunat și de astădată, și au dat un frumos concurs tinărului de mare viitor, Vasile Popovici. Duetul: *Toamna* a fost o minune cum s'a cântat. Sperăm că vom mai avea fericirea de a asista încă la alte concerte de ale acestui valoros tinăr. — *Adrian Lazariu*, student.

BIBLIOGRAFIE.

Vatra școlară, revistă pedagogică Nr. 5 a apărut cu următorul cuprins: V. Stan, Spre ideal. N. Vătășan, Valoarea educativă a științelor naturale. P. Rusu, Lecțiune practică din religieune. Din »Pildele morale« ale dascălului George Lazar. Dr. P. Șpan, Cuvântare la deschiderea conferinței învățătoarești din cercul XI. Sica, Regăsire. Dare de seamă. Informațiuni, Bibliografie, Aviz.

Economie.

Lucrările agricole în luna Maiu. In această lună se poate sămăna încă cânepa, mohorul și porumbul destinat a se da ca hrană vitelor verde; chiar și meiul se poate sămăna, dacă în pământ se găsește încă destulă umezeală, ca încolțirea semințelor să se facă cât se poate mai de grabă și dacă timpul va fi ceva mai

umed. Altcum cultura meiului are să fie în primădie.

De aceea și agricultorii practici spun, și cu multă dreptate, că meiul trebuie semănat în miază zăpezii, ceea ce probează că el are trebuință de multă apă în pământ.

Despre sămănatul porumbului ca hrană pentru om în această lună, nici nu poate fi vorba, ei trebuie să se isprăvească până la 23 Aprilie st. v., cel mai târziu.

Sămănatul mohorului sau al parângului, dacă se poate, trebuie făcut chiar în luna Aprilie, sau cel mult pe la începutul lunii lui Maiu. Acest nutreț se dă verde vitelor de muncă, în lipsa altui nutreț. Când mohorul este amestecat cu meu, dă totdeauna un nutreț mai bun și mai mult pentru toate vitele de muncă. Câtățimea de sămânță ce se seamănă la hectar este de 40 kgr.

Tot pentru hrana vitelor se seamănă și măturile sau sorgul. Ca nutrețul de sorg să fie mai bun, se amestecă sămânța de sorg cu sămânța de meu sau cu sămânța de mohor, și după aceea se face sămănatul. În cazul acesta fânul de sorg este de o calitate mai bună și îl mănâncă cu multă poftă toate vitele.

Urzica. În alte țări se cultivă și urzica ca nutreț pentru vite. Fânul de urzică dă vitelor o hrană mai gustoasă, la vacile de lapte le sporște laptele și-l face și mai bun. Asemenea și la caprele hrănite cu fân de urzică, laptele dă smântână mai multă și cu un gust mai dulce.

Fânul de urzică se amestecă cu 4 părți fân natural sau cu 4 părți paie tocate și astfel se dă vitelor. Acest mod se practică mai cu seamă în Elveția, unde urzica se cultivă mai mult cu plantă de nutreț.

Săpatul porumbului. Când porumbul a crescut de 5 cm. e bine să se grupeze, fiindcă această lucrare îi face mai bine decât chiar săpatul. Dacă nu se grupează, atunci se sapă când a crescut de 12—16 cm. când porumbul este semănat în rânduri, săpatul se poate face cu prășitoarea mecanică.

(Va urma).

Ultime informațiuni.

— Serviciul nostru telefonic. —

Budapesta, 21 Mai.

Croații în contra proiectului despre pragmatica funcționarilor dela căile ferate. Azi la orele 3 p. m. comisiunea de comunicație a avut întrunire sub presidenția contelui Andrassy Géza. S'a desbătut între altele proiectul despre pragmatica dela căile ferate. Deputatul croat George Tușkan într'o vorbire mai lungă a accentuat drepturile autonome ale croaților cu privire la limbă. Pe urmă a făcut propunerea ca proiectul să se ia dela ordinea zilei și să se dea, ca să-l studieze prealabil guvernul croat împreună cu guvernul comun înainte de a fi prezentat camerei.

Răspunzând *Kossuth* a denegat orice concesiune deputaților croați. Răspunsul ministrului a stărnit resens în cercurile croaților, cari sunt decși a-și ridica din nou pretenziunile în cameră. Deputatul Tușkan a plecat în Croația.

Banul Croației, Pejaceviciu, va sosi mâine în capitală, ca să se înțeleagă cu ministrul Iosipoviciu, pe care guvernul ungar vrea să-l țină cu tot prețul. Dacă ministrul Iosipoviciu nu va demisiona, banul e hotărât să se retragă din postul său.

O desmintire. Corespondentul nostru e informat, că Supilo desminte știrile ziarelor maghiare despre neînțelegerile dintre Iosipoviciu și secretarul de stat Sztérényi. Ele s'au întâmplat tocmai contrar de cum le-a înregistrat presa maghiară. În cercurile deputaților croați e mare antipatia față

cu ministrul Iosipoviciu, care a abandonat angajamentele, ce le luase față de ai săi.

Brancovici și-a retras procesul de calomnie, ce îl intentase în contra deputatului sârb Mușitzky și în contra alor doi deputați bisericești, temându-se că la desbătura în comisia de imunitate asupra extradării deputatului Mușitzky, se vor aduce nouă atacuri în contra sa. Din faptul acesta se deduce, că poziția lui Brancovici e zguduită.

Alegerile din Austria. Se telegrafiază din Lemberg, că acolo au fost aleși astăzi 4 deputați, dintre cari unul în cercul II Stanislaw, iar doi în mahalalele Bisac și Trembovla.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesat

Budapesta, 18 Mai 1907.

INCHEEREA la 12 ORE :

Grâu pe Aprilie 1907 (50—kg.)	9.22—9.23
Secară pe Aprilie 1907	7.96—7.97
Ovăs pe 1907	6.91—6.92
Cucuruz pe Maiu 1907	5.94—5.95
Grâu pe Octomb. 1907	9.66—9.67

INCHEEREA la 5 ORE :

Grâu pe Aprilie 1907.	8.09—8.10
Secară pe Aprilie 1907	7.79—7.80
Ovăs pe Aprilie 1907	6.85—6.86
Cucuruz pe 1907	5.80—5.81
Grâu pe Octomb. 1907	9.33—9.34

FRANZ JOSEF Apa purgativ

cea mai bună apă amară din lume.

Redactor responsabil Ioan N. Iova.
Editor-proprietar George Nichin.

Anunț.

În cancelaria notarială din Miklóslazur (com. Bihor, pu. Drágcséke), își afla aplicare

un tânăr

care e vărsat în afacerile cancelariei notariale (în deosebi în ale dărei). **Leafa: 40 coroane lunar, și afară de spălat, provisiune întreagă; — Cu timpul de va fi corespunzător va avea și venit laterale.**

Sistemizarea aruncăturii notariale e în curgere.

Cel mai sigur medicament contra tusei, răcelei și răgușelei este

zăharul lui RETHY,

o o ce se capătă în ori-care farmacie. o o

Prețul unui borcan 60 fil. Săseceară numai zăharul lui Réthy. Cinci flacoane trimite pentru 3 cor. cu porto cu tot. Pregărutotil RETHY BÉLA farmacist, Békéscsaba

Fabrica lui

Luca K. Alexievits,

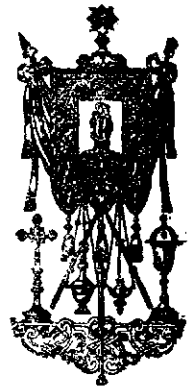
pregător de haine preoțești

UJVIDÉK

Recomandă atelierul său asortat cu tot felul de recvizite și haine preoțești de îmbrăcat în vremea slujbei în biserică.

Pregătește tot felul de icoane sfinte legate foarte frumos cu aur și mătăasă. Pregătește steaguri, prapore, și altele. Icoana mormântului lui Christos îl face foarte frumos.

La cerere trimite catalog și preț-curant gratuit.

Am fost bețiv în totdeauna pânăce n'am folosit medicamentul contra bețurii alui Frankl Azi mă în torc cu scârbă dela ori ce bețură spirtuoasă. K. M. casa p. Acest medicament n'are nici gust, nici miros. Se poate pune în ori și ce bețură spirtuoasă. Sănătății nu-i stricăcios. Un flacon întreg 5 coroane. Acest medicament nu se poate procura și nu se poate căpăta nicăiri decât în farmacia lui

FRANKL ANTAL
(Szeged, Felsőváros nr. 20)

Ioan Philipovits
fabricant

de ornamente, steaguri bisericești
steaguri pentru reuniuni și baldahin

VERSECZ.

Rugăm a observa firma!

Cumpăr

cu prețul cel mai ridicat și vând dela domii haine bărbăteșii folosite, blăni de călătorie, mobile folosite, casse „Wertheim“, dulap de gheață, unelte de călărit, hamuri, puști și fiare vechi, precum și metaluri ori cât de mari și mici.

Tot aci se poate găsi dela licitație luate, 500 bucăți de stofă fină pentru haine cu 5 și 6 fiorini pentru un costum.

Localul prăvăliei mele din Mai este strada Asztalos Sándor (casa Grabner). Prăvălia de mobile se află pe Árpád-tér nr. 5 în colț (în casa bisericeii izraelite).

După dorință merg și acasă și în provincie, chemat printr'o cartă poștală.

Cu toată stima IULIU HERZFELD.

■ Nou ■
atelier de modă pentru
pălării de dame!

Am onoare a aduce la cunoștința P. T. public,
că *am deschis*

atelier de modă pentru pălării de dame

în Arad, strada Deák Ferencz Nr. 2 (casa lui Sebesy), care va corespunde timpului și gustului modern și tuturor pretenziunilor de azi.

În magazinul atelierului meu, se păstrează în permanent cele mai frumoase modele esite dela firmele cele mai distinse. — Asortiment mare de pălării de doliu. — Străformări și alte lucruri aparținătoare acestei specialități, se execută punctual și cu prețuri moderate.

Comandele din provincă le execut cu cea mai mare promptitudine.

Se roagă de partinire:

AMTMANN ANNA

ARAD, strada Deák Ferencz Nr. 2.

Toți aceia

cari vor să aibă o

bicicletă

cu picioare trainice de mână sau cu motor să se adreseze cu încredere la

Gartner Samu

mare fabricant de mașini de cusut și biciclete

Arad, strada Weitzer János,
(Palatul Minorilor).

unde se află biciclete de toate felurile cu prețul cel mai moderat. Reparațiunile se fac punctual. — Mașini de cusut se află în magazin permanent. Condițiuni favorabile pentru plată în rate.

Dacă vrei să cumperi

ghete bune și țiiitoare

de lângă prețuri ieftine

să te adresezi la pantofarul

Czernóczy Mihály

ARAD, str Kossuth nr. 67

care are mare asortiment de ghetă pregătite de el însuși.

Comandele după măsură se fac prompt și ieftin.

Aviz!

Am onoare a aduce la cunoștința On. domni preoți și comuni bisericești că în atelierul meu

fac haine bisericești

haine pentru preoți,

odăjdii, steaguri, prapori, haine pentru diaconi și îmbrăcăminte albe pentru băeți etc., cu prețurile cele mai ieftine și prompt.

Așteptând sprijinul D-V. sunt
cu stimă

Stefan Radonits

KIKINDA,

strada Sârbească No. 2455, în apropierea poștei mare.

IN AMERICA DE NORD
la **Waynesboro Pa.**

se află

The Geiser

Manufacturing Co.

la care se află de vânzare mașinile cele mai bune și mai noi, inventate numai de doi ani încoace.

MAȘINI DE TREIERAT, bucate cu elevator, suie paiele sus pe jireadă (sau cozol). **LOCOMOTIVE** care se trag de sine singure și trage și treierătorii după ele.

LOCOMOTIVĂ și **FLUGURI**, plug cu 6 fere, plug cu 8 fere și cu 12 fere; puterea locomotivei dela 18 până la 40 de cai. Și este locomotivă purtătoare cu numele **PERLESS**, cu putere dela 6 până la 30 de cai

Tot aceasta societate caută un neguțator de mașini la care pot să-i deie în vânzare, arătând prețurile și săi arate un nou chip de a câștiga bani prin mașinile din America Ori care neguțator poate să probeze numai un an și va afla că mașinile Americane sunt cele mai bune.

Ciorapi!
Cămăși matroz!
Sokne, mănuși

de mătasă și ață, în calitatea cea mai

bună, asortiment bogat.

Prețuri absolut ficse!

Bársony Andor

mare prăvălie de ciorapi

Arad, piața Libertății nr. 17.

SPECIALIST!

Cimbalmă

se poate căpăta în rate și pe lângă prețuri moderate, trimițând cataloage mari ilustrate. — Numai la mine se poate căpăta **ȘCOALA** de cimbalmă, după care poate învăța foarte ușor ori și cine și fără profesor. Partea I-a 4 cor., a II-a 3 cor. 60 fil., a III-a 3 cor. 60 fil. După trimiterea banilor espedez gratuit

VARGA PÁL

fabricant de cimbaimă și de muzice

MAKÓ (casa proprie).

Cine suferă de stomac

cine merge la băi,

în general cu-i e dragă sănătatea și viața, să nu negligeze a-și comanda imediat **brăul meu apărător de stomac, patentat**, care face să înceteze ori ce boale vechi de stomac, sgârchiuri, dureri, arsuri etc. și poate mânca ori ce, scrisorile de recunoștință dovedesc că fără aceasta nu e vindecare, e de neprețuit să se poarte vara noaptea și după baie, nu provoacă numai asudare, acoperă părțile gingașe ale organismului, și împiedică răceala stomacului, tocmai de aceea cine din sgârzenie nu și-l procură, își pune viața în joc. — Nr. I pentru bărbați sau femei, care număr se potrivește la cei mai mulți, costă 3 cor. Nr. II pentru statură mari de tot costă 4 cor.

Contrafacerea e interzisă:

Adresa: **Takáts Dániel, Nagyvárad**, Sorompó-utca nr. 2.

Oficina de dregere și magazinul cel mai vechiu de bicicletă și mașini de cusut.

Hammer Vilmos

mechanist

ARAD,

Piața Szabadság nr. 7.

Asortiment bogat de

mașini de cusut **SINGER** și **MINERVA**.

Unicul magazin de renumitele mașini de cusut

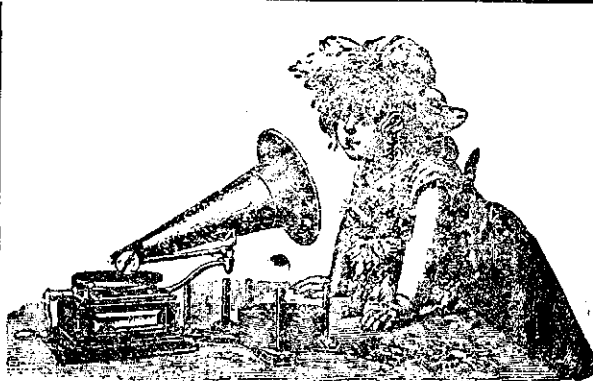
PFAFF.

▲ MARE ▲
▲ OFICINĂ ▲
▲ DE ▲
▲ DREGERE. ▲

Cel mai ieftin mijloc de cumpărare de articoli pentru bicicletă și mașini de cusut.

În magazin se află mare asortiment de **gramophone și plăci.**

Condiții de solvire foarte avantajoase.

Institut de vindecare și creștere pentru epileptici la băile dela B A L F.

Aranjat pentru 200 bărbați și femei bolnave, pe paza ordinului ministrului de interne Nr. 56,445/1903 și din 17 Iunie 1903. Prețul de îngrijire: **clasa I pe an 1600 cor., clasa II pe an 1000 cor., clasa III pe an 600 cor.** Afară de aceste clase se mai pot primi bolnabi săraci, însă pe sarcina fondului regnicolar pentru îngrijirea bolnavilor. Pentru primire în forma aceasta însă fiecare bolnav are a-se însinua separat prin rugare, pe baza ord. ministr. de interne de ditto 28 Octomvre 1903 Nr. 97,221/IVa. Cu îngrijirea bolnavilor sunt concrezute maicile ordinului Franciscan din Buda. Cu prospecte și alte deslușiri servește **Dr. Wosinski István**, propr.-director al băilor Balf. Poșta, tren, teleton loco.

Am onorul a aduce la cunoștința mult onoratului public că am deschis în *Lugoj, strada Bonnaz* (Palatul com. bis. ev. ref.)

prăvălie
cu obiecte de aur și argint, de juvaericele și
ceasornice.

O praxă de 35 ani în orașele cele mai mari din țară și străinătate mă pune în plăcuta poziție de a putea satisface și cele mai mari prețozioni.

Nizuința mea principală va fi totdeauna îndreptată într'acolo, ca prin liferare

de mărfuri numai de prima clasă
prin lucrare precisă și bună, pe lângă prețuri moderate

să-mi câștig și asigurerez încrederea onorațiilor mei mușterii.

Voiu pune deosebit pond pe fabricarea de juvaericele, precum și pe

reparatura conștiențioasă perfectă a ciasonnicelor conducând însumi toate lucrările și ori-ce reparatură, fie cât de mică, va fi executată cu cea mai mare pun tualitate și conștiențiozitate. Vă rog să vă convingeți prin o comandă de probă despre calitatea bună a articolelor mei precum și despre lucrarea conștiențioasă și precisă a reparaturilor ce mi-se vor încredința.

Recomandându-mă bunăvoinței mult onor. public,

semnez cu deosebită stimă:

Eduard Neumann,
ciasonnicar și juvelier.

Zsellér Imre

Atelier artistic pentru specialitate de ferești de biserică, pictură pe sticlă, pentru părți de sticlă, plumbuitor de artă și de mozaic

Budapest, VI., Aréna-ut 124.

Pân' acum s'au făcut în atelierul meu fereștile bisericelor romano-catolice din **Bács-Almás**, a celei din **Nickine**, din **Grediște**, **Bácskula** și **Bodajk**, a celei greco-orientale din **Ujvidék**, la cari mă provoc, ca și la parochii, cari au lucru distins din parte-mi.

Acuma a sosit

Untura de pește proaspătă
de Norvegia

fără culoare și miros, calitate escelentă.

Prețul unei sticle 2 coroane.

Contra

supărărilor reumatice
este escelentă

Spirtul Reuma

incercat de afâtea ori cu succes.

Prețul unei sticle 80 fileri.

Se capătă calitatea originală în farmacia lui

Rozsnyai Mátyás
Arad, Szabadság-tér.

Nr. telefon 331.

Nr. telefon 331.

Aceia doamnă

care dorește să aibă

o pălărie frumoasă cu șic

și după moda cea mai nouă

să se adreseze cu toată încrederea la

Lásár Cs.

modistă

Arad, palatul Minorităților

acolo și le poate procura cu prețul cel mai redus.

Pălăriile de doliu
se aranjază la moment.

*Se recomandă
a executa următoarele:*

OPURI și BROȘURI

FOI PERIODICE

INVITĂRI

~

BILETE DE LOGODNĂ
după dorință și în color

~

BILANȚURI

~

ANUNȚURI FUNEBRALE

• Tot felul de lucrări tipografice •

~

atingătoare de această branșă

PROGRAME

~

BILETE DE CUNUNIE
după dorință și în color

~

ADRESE

~

BILETE DE ÎNTRARE

„TRIBUNA“

ARAD

Str. Deák Ferencz nr. 20

PREȚ-CURENTURI
în scrieri libere

~

NOTE

~

STATUTE • LIBELE

~

CIRCULARE

• Diferite tipărituri pentru bănci •

CĂRȚI DE VISITĂ
diverse formate

~

MENU

~

PLICURI CU FIRMA

~

OBLIGAȚIUNI

Comandele primite să efectueze prompt și conștiincios.

CĂRȚI în COMISIUNI

Prețuri moderate!

EDITURĂ PROPRIE

Bae de aburi în odăe!

Cu ajutorul aparatului „DIANA” în 5 minute se poate face și în camera cea mai elegant mobilată o bae de aburi sau de aer ferbinte. În odăe nu aburii! Nici o neurătenie! După folosire se poate împătura și se poate așeza după un dulap. Cu folosirea aparatului de bae de aburi și de aer ferbinte „DIANA” se pot vindeca toate boalele provenite din răceală: reumă, ischias, influență, gutural, catar, durere de gât, mai departe nenositătea, afecțiuni de rinichi, congestii de sânge, ș. a.

Este mijlocul cel mai nestrăicțios și mai sigur pentru slăbire.

O bae costă 4 fileri.

Fiecare bae e o plăcere! Este indispensabilă și pentru sănătoși!

APARAT DE VIBRAȚIUNE autorizat în toate statele lumii! Nu e durere de cap, care n'ar înceta în decurs de trei și jumătate minute. E mod sigur de vindecarea GUTEI, A RFUMEI și NENOSITĂȚILOR! După 2-3 vibrațiuni retrospetează circulația sângelui. Aparatul de vibrațiuni e infragil și ține secol de ani. — Prețul împreună cu împachetarea costă 10 cor.

Descriere amănunțită și prospect trimite gratuit

Szabó István és Ferencz

Budapest, VII., Csömör-ut 133.

Prăvălie nouă! Prăvălie nouă!

Aducem la cunoștința onor. public din loc și provincie, că am deschis în Arad, strada Deák Ferencz nr. 2 (casa Sebesy)

O prăvălie de blănuri

corespunzătoare tuturor condițiilor.

În legătură cu această prăvălie

cultivăm și împăierea păsărilor
și primim ori ce pasere pentru a o umplea cu pae.

Pentru sezonul de vară primim spre păstrare tot felul de blănuri, covoare și bunzi pe lângă prețurile cele mai moderate.

Solicitând părținirea onor. public, îl asigurăm de serviciu prompt

Sztruhár Testvérek

Arad, str. Deák Ferencz nr. 2 (casa Sebesy).

Se primesc spre reparare și lucruri de blănar.

În atențiunea oamenilor străduitori!

Firma T. Szücs és társa Nagyváradon, Füzesi-fatelep 3. sz. a., recomandă mașinările de mână în formă nouă și practice pentru fabricarea olanelor de ciment pentru acoperișe de casă, se pot fabrica cu această mașină din amestec de ciment și nisip, țigle solide pentru acoperișe, prin care în ținuturi năsi-poase sau de pe lângă râuri năsi-poase, cu un capital mic se poate asigura un venit mare. Pentru fabricare în stil mai mare, cu plăcere ne ducem ca tovarăși cu mașinile noastre.

Arhitecții și domeniile și-le pot face în propria lor regie, fiindcă mașinile sunt portative și se pot instala ori unde.

Rugăm interesul publicului! și să binevoiască a cere informații personal sau în scris, dela firma de sus, unde se poate vedea modul de fabricare, țiglele gata și cum se construiește din ele coperișul.

La comanda ne rugăm să ne provocați la acest ziar.

Pentru economii!

„Peronospin” mijloc aplicat cu cel mai mare folos în contra peronosporiei, la stropirea viilor. Nedeesămănat cu mult mai bun și mai ieftin este în folosință „Peronospin”-ul, decât peatra vânăta. Cu „Peronospin”-ul stropind via, 1 hectolitr vine la 50 fil., pe când cu peatra vânăta 1 cor. 60 fil., fiind peatra vânăta astăzi foarte scumpă. Ca fieștecăre proprietar de vie să poată căpăta numai veritabilul „Peronospin” dau favorul acela că deja la comanda de 8 pachete trimite francat.

Prin întrebuințarea „Peronospin”-ului, via va fi hotărât mai frumoasă, boabele de struguri mai gustoase și astfel roada de vin mai bogată. Experiența a dovedit, că prin folosirea pietrii vânăte, nu s'ajung aceste rezultate, — probabil pentru aceea, că piatra vânăta vorzește peste mătura frunzele și prin asta abstrage de puterea și sucul viței, ceea-ce înseamnă pierdere de putere. — Pravul de stropit al meu, face via mai plină de viață și mai asigurată contra boalei de peronosporie. „Peronospin”-ul ie deja de 6 ani în folosința cu rezultate foarte favorabile. Prețul unui pachet este 60 fileri. — Revanzătorii, comerțanții capătă rabat corepunzător.

Prav pentru îngrășarea vitelor cornute, porcilor și a cailor. Vacile dau prin întrebuințarea pravului acestuia lapte mai mult și mai bun. De mare însemnătate este pentru ori-care econom a întrebuința acest prav de îngrășare, căci prin aceasta s'urcă valoarea, adică prețul vitelor, porcilor și a cailor. Prețul 60 fil.

Moartea cloșanilor și a șoarecilor. Un prav sigur pentru stărpirea acestora. Prețul 60 fileri.

Prav pentru ouatul găinilor. Prin întrebuințarea pravului acestuia, găinile ouă mai mult ca de comun — chiar și în timp de iarnă, pe când altcum nu ne ouă, sau foarte puțin. Prețul 30 fil.

Unsoare galbină pentru păduchi la vite. Știut este că vitele și porcii suferă mult de mănăcărimea păduchilor, prin care mănăcărime sunt reținuți în îngrășarea și dezvoltarea lor — ba chiar slăbindu-i, astfel încât în loc de a li-să ridica prețul, chiar perd din valoare. De aceea fiecare econom să întrebuințeze această unsoare — căreia îi e prețul 20 și 40 fil.

Extracte pentru prepararea rumului și a diferitelor liqueuri. Cine voește a-și prepara rum și liqueuri foarte bune și ieftine, să întrebuințeze aceste extracte. Prețul pentru 1 litră 40 fil. Tot cu acest preț s'apătă și pentru rachiul de prune, șliboviță, borovicka, de drojde, de bucate și altele.

Toate aceste se capătă la **Cornel Demeter, apotecar, Szászváros,** Piața șoa lei nr. 33.

Prăvălie de geamantane pielărie de artă, șea și curele.

LIFERANTUL ARMATEI COMUNE C. R.

Recomand în atențiunea binevoitoare a onorațiilor mei cumpărători

cercetarea
prăvăliei mele de geamantane,
pielărie de artă, șea și curele

aranjată după modelul celor din capitală conform recerincțelor moderne

în Arad, piața Andrassy nr. 22.

Magazin de tot felul de geamantane și pielărie de artă, hamuri pentru cai de rînd cai de călărit, instrumente pentru grajduri și pentru îngrijirea cailor, articole de călărit și sport. Toate cele necesare la o șea oșterască sau domneasă.

Comandele se efectuează pe lângă răspundere, prompt și prețuri ieftine.

Poftiți și vă convingeți!

Ori ce renovare ce se ține de aceasta branșă se efectuează imediat pe lângă prețuri moderate.

Cu stimă:

Bérczi Pál
Arad, piața Andrassy 22.